

CLARISSIMI VIRI C^o IULII HY^gGINI AVGVSTI LIBERTI POETICON ASTRO/
nomicon, Libri quatuor.DE MVNDI ET SPHAERAE AC VTRIVSQUE
partium declaratione. Liber primus.

Prooemium.

HYGINVS M. Fabio P. S. D.

ETSI studio grammaticæ artis inductum, non solum uersuum
 moderatione, quam pauci peruiderunt, sed historiarum quoq;
 uarietate, qua scientia rerû perspicitur, præstare uideo, facilius etiam
 scriptis tuis perspicere potest, desiderans potius scientem quàm libe-
 ralem iudicem, tamen quo magis exercitatus & nonnullis etiam
 sæpius in his rebus occupatus esse uidear, & ne nihil in adolescen-
 tia laborasse diceret, & imperitorum iudicio desidiæ subirem
 crimen, hoc uelut rudimento scientiæ nisus, scripsi ad te. Non ut
 imperito monstrâs, sed ut scientissimum cõmonens. Sphæræ figuratiõne, circulo-
 rum q; qui in ea sunt notationem, & quæ ratio fuerit, ut non æquis partibus diuiderentur. Præ-
 terea terræ marisq; diffinitionem, & quæ partes eius non habitantur, ut multis iustis q;
 de causis hominibus carere uideantur, ordine exposuimus. Rursusq; redeuntes ad sphæ-
 rã, duo et xl. signa nominatim pernumerauimus. Exinde uniuscuiusq; signi historias,
 causamq; ad sydera perlationis ostendimus. Eodẽ loco nobis utile uisum est persequi eo-
 rum corporum deformationes, & in his numerum stellarû. Nec prætermisimus osten-
 dere ad septem circulo- rum notationem, quæ corpora aut partes corporum peruenirent,
 & quemadmodû ab his diuiderentur. Diximus etiam in æstiu circuli diffinitione, quæ-
 rentes quare nõ idem hyemalis uocaretur, & quid eos fefellerit, qui ita senserint. Et quid
 in ea parte sphæræ solis efficiat cursus. Præterea quare circulos in octo partes diuideremus
 ordine exposuimus. Scripsimus etiam quo loco circulus æquinoctialis foret cõstitutus,
 & quid efficeret ad eum perueniens sol. In eiusdem circuli demõstratione ostendimus,
 quare Aries inter sydera celestibus diceretur. Pauca præterea de hyemali circulo diximus,
 Exinde zodiacum circulû diffiniuimus & eius effectus, & quare potius xii. signa quàm
 xi. numerentur: quid etiam nobis de reliquis circulis uideretur. His præpositis rebus ad
 id loci uenimus, ut exponeremus utrum mundus ipse cum stellis uerteretur, an mundo
 stante uagæ stelle ferrentur, & quid de eo nobis & compluribus uideretur, quæq; ratione
 ipse mundus uerteretur. Præterea quare nõnulla signa celerius exorta, serius occiderent,
 nõnulla etiam tardius cæteris exorta, citius ad occasum peruenirent. Quare etiam quæ
 signa pariter orientur, nõ simul occidat. Eodem loco diximus, quare nõ essent in sphæ-
 ra, superiora interioribus hemicycli equalia, & quor modis stellas uidere non possimus:
 præterea scripsimus in xii. signorû ortu, quæ de reliquis corpora exoriri: & quæ eodem
 tempore occidere uiderentur. Deinde perscripsimus utrum Sol cum mundo fixus uer-
 teretur, an ipse per se moueretur, & cum ipse per se moueatur, & contra xii. signorum or-
 tus eat, quare cum mûdo exoriri & occidere. Deinde protinus de Lunæ cursu pauca pro-
 posuimus & utrum suo an alieno lumine uteretur. Eclipsis solis & lunæ quomodo fie-
 ret, quare luna per eundem circulum iter faciens, celerius sole currere uideatur, & quid
 fefellerit eos qui ita senserint. Quinq; stellæ quantû habeant interuallum, & utrû quinq;
 an septem sint, & utrum quinq; certæ errent an omnes, & quinq; quomodo currant. Di-
 ximus etiam qua ratione priores Astrologi non eodem tempore signa & reliquas stellas
 reuerti dixerint, & quare metam diligentissime obseruasse uideantur, & quid reliquos fe-
 fefellerit in eadem causa. In his igitur tam multis & uariis rebus nõ erit mirû aut pertime-
 scendum,

f scendum,

scendum, quod tantum numerum uersuum scripserimus, neque enim magnitudinem uoluminis, sed rerum multitudinem per nos conuenit spectare. Quod si longior in sermone uisus fuero, non mea facunditate sed rei necessitate factum existimato, nec si breuius aliquid dixerō minus idem ualere confidito quam si pluribus esset audiendum uerbis. Etenim præter nostram descriptionem sphaerae quae fuerunt ab Arato dicta obscurius, persecuti planius ostendimus, ut penitus id quod coepimus exquisisse uideremus. Quod si uel optimus usus autoribus effeci ut neque uerius neque breuius diceret quispiam, non immerito fuerim laudari dignus à uobis, quae uel amplissima laus hominibus est doctis. Si minus non deprecamur in hac confectioe nostram scientiam ponderari. Ideo quae maioribus etiam niti laboribus cogitamus, in quibus & ipsi exerceamur, & quibus uolumus nos probare quid possimus. Etenim necessitati nostris hominibus scientissimis maximas res scripsimus, non leuibus occupati rebus, populi captamus existimationem, sed ne diutius de eo quod negligimus loquamur, ad propositum ueniamus, & initium rerum demonstrabimus.

De mundo & sphaera.

Mundus appellatur is, qui constat ex Sole & Luna & terra & omnibus stellis. Sphaera, est species quaedam in rotundo conformata, omnibus ex partibus aequalis apparet, unde reliqui circuli finiuntur. Huius autem neque exitus, neque initium potest definiti. Ideo, quod in rotundo omnes tractus & initia & exitus significati possunt.

De Centro.

Centrum, est cuius ab initio circunductio sphaerae terminatur, ac terrae positio constituta declaratur.

De Axis.

Dimensio, quae totius ostenditur, sphaerae est, cum ex utrisque partibus eius ad extremam circunductionem recte ut uirgulae perducuntur, quae dimensio à compluribus, axis, est appellata; huius autem cacumina, quibus maxime sphaera nititur, Poli, appellantur, quorum alter ad aquilonem spectans, Boreus, alter adpositus Austro, Notius, est dictus.

De Significationibus.

Significationes quaedam in circunductionem sphaerae circuli appellantur, è quibus paralleli dicuntur, qui ad eundem polum constituti finiuntur. Maximam autem sunt qui eodem centro quo sphaera continentur. Horizon appellatur is, qui terminat ea, quae perspicere aut non uideri possunt. Hic autem incerta ratione diffinitur, quod modo polo subiectus, & circulis his qui paralleli dicuntur, modo duobus extremis & aequalibus nixus, modo aliis partibus adiectus terrae peruidetur ita, ut cumque fuerit sphaera collocata.

De Polo.

Polus is, qui Boreus appellatur, peruideri potest semper, Notius autem ratione dissimili, semper est à conspectu semotus. Naturalis autem mundi statio physice dicitur. Ea est enim Boreo polo finita, ut omnia è dextris partibus exortiri in sinistris occidere uideantur. Exortus enim, est subita quaedam species obiecta nostro conspectui. Occasus autem, pari de causa ut erepta ab oculis uisa.

De Figuratione circulorum sphaerae.

In finitione mundi circuli sunt, paralleli quinque, in quibus tota ratio sphaerae consistit, præter eum qui zodiacus appellatur, qui quod non ut ceteri circuli certa dimensione finitur, & inclinatio aliis uidetur, loxos à Graecis est dictus. Quinque autem, quos supra diximus, sic in sphaera inueniuntur, initio sumpto à polo qui Boreus appellatur, ad eum qui Notius & Antarcticus uocatur. In xxx. partes unumquodque hemisphaerium diuiditur. Ita uti dimensio significari uideatur in tota sphaera per lx. partes factas. Deinde ab eodem principio Boreo sex partibus ex utraque finitione sumptis, circulus ducitur cuius, centrum ipse est polus finitus, qui circulus arcticus appellatur,

appellatur, quod intra eum arcturi simulachra ut inclusa perspiciuntur, quæ signa à nostris uestiarum specie facta septentriones appellantur. Ab hoc circulo de reliquis partibus quinque sumptis eodem centro quo supradiximus circulus ducitur qui thetinos tropicos appellatur. Ideo quod sol cum ad eum circulum peruenit, æstatem efficit eis qui in aquilonis finibus sunt, hyemem autem eis quos austris flatibus appositos ante diximus. Præterea quod ultra eum circulum sol non transit, sed statim reuertitur tropicos est appellatus. Ab hac circuli significatione quatuor de reliquis partibus sumptis ducitur circulus æquinoctialis, à Græcis Isemetinos appellatus, ideo quod sol cum ad eum orbem peruenit æquinoctium conficit: hoc circulo facto, dimidia sphaeræ pars constituta perspicitur. E contrario item simili ratione à Notio polo sex partibus sumptis, ut supra de boreo diximus, circulus ductus antracticos uocatur, quod contrarius est circulo, quem arcticon supra ei diffiniuimus. Hac diffinitione sphaeræ centroque poli, qui Notius dicitur, quinque partibus sumptis circulus chimerinus tropicus instituitur, à nobis hyemalis, à nonnullis etiã brumalis appellatus. Ideo quod sol cum ad eum circulum peruenit, hyemem efficit his, qui ad aquilonem spectant, æstatem autem his, qui in Austri partibus domicilia constituerunt. Quanto enim abest longius ab illis qui in aquilonis habitant finibus, hoc hyeme maiore consistantur, æstate autem hi quibus sol appositus peruenitur. Itaque Aethiopes sub utroque orbe necessario fiunt. Ab hoc circulo ad æquinoctialem circulum, reliquæ sunt partes quatuor, ita ut sol per octo partes sphaeræ currere uideatur. Zodiacus autem circulus sic uel optime diffiniti poterit, ut signis factis, sicut postea dicemus, ex ordine circulus perducat. Qui autem Lacteus uocatur, contrarius æquinoctiali, ibi oportet ut eum medium diuidere, & bis ad eum peruenire uideatur, semel in eo loco ubi aquila constituitur. Iterum autem ad eius signi regionem quod procyon uocatur. Duodecim signorum partes sic diuiduntur, quinque circuli, de quibus supra diximus, ita finiuntur ut unusquisque eorum diuidatur in partes duodecim, & ita ex eorum punctis lineæ perducantur, quæ circulos significent factos in quibus xii. signa describantur. Sed à nonnullis imperitoribus queritur quare non æquis partibus circuli finiantur, hoc est ut de xxx. partibus quinque partes diuidantur, & ita circuli pari ratione ducantur. Id facillime defendi posse confidimus. Cum enim media sphaera diuisa est, eius circuli nullus potest æqualis esse, & qui quamuis proxime eum accedat, tamen minor esse uideatur. Itaque qui primùm sphaeram fecerunt, cum uellent omnium circulorum æquas rationes esse, pro rata parte uoluerunt significare, ut quanto magis à polo discederetur, hoc minorem numerum partium sumerent in circulis metiendis, quo necesse his erat maiorem circulum definire. Quod etiam ex ipsa sphaera licet intelligere. Quanto magis à polo discedes, hoc maiores circulos fieri, & hac te minorem numerum duci, ut partes eorum uideantur effectus. Et si non in xxx. partes unumquodque hemisphaerium diuidatur, sed in alias quodlibet finitiones, tamen eò ratio peruenit eius ac si xxx. partes fecisset.

De Zodaico circulo.

Zodaicus circulus tribus his subiectus, de quibus supradiximus, ex quadam parte contingit æstiuum & hyemalem circulum, æquinoctialem autem medium diuidit. Itaque sol per zodiacum circulum currès, neque extra eum transiens, necessario cum signis his, quibus innixus iter conficere uidetur, peruenit ad eos quos supra diximus orbis, & ita quatuor tempora definit. Nam ab Ariete incipiens, uer ostendit, & taurum & geminos transiens, idem significat. Sed iam capitibus geminorum circulum æstiuum tangere uidetur: & per cancerum & leonem transiens & uirginem, æstatem efficit. Et rursus à uirginis extrema parte transire, ad æquinoctialem circulum perspicitur. In libra autem æquinoctium conficit, & autumnum significare incipit, ab hoc signo transiens ad scorpionem & sagittarium. Deinde protinus incurret in hyemalem circulum, & capricorno, aquario, piscibus hyemem transigit. Itaque ostenditur non per tres ipsos circulos currere, sed zodaicum transiens ad eos peruenire.

f 2 Sed quod

Sed quoniam de his rebus diximus. Nunc terrę positionem difiniemus & mare quibus locis interfusum uideatur, ordine exponemus.

De terra & mari.

Tertra mundi media regione collocata, omnibus partibus æquali diffidens interuallo, centrum obtinet sphaerę. Hanc mediam diuidit axis in dimensione totius terrę. Oceanus autē regione circumductionis sphaerę profusus, prope totius orbis alluit fines. Itaq; & signa occidentia, in eundem decidere existimantur. Sic igitur & terras contineri poterimus explanare. Nam quęcunq; regio est quę inter arcticon & æstiuum finem collocata est, ea diuiditur trifariam, è quibus una pars Europa, altera Aphrica, tertia Asia uocatur. Europam igitur ab Aphrica diuidit mare ab extremis Oceani finibus & Herculis columnis. Asiam uero & Lybiam cum Aegypto difterminat os Nili fluminis, quod Canopicon appellatur. Asiã ab Europa Tanais diuidit bifariã se cõiiciẽs in paludem, quę Maotis appellatur. Hac igitur definitione facile peruidetur, mare omnibus obiectum finibus terrę. Sed ne uideatur nonnullis mirum, cum sphaera in sexaginta partes diuidatur, ut ante diximus, quare definiuimus ab æstiuo circulo ad arcticum finem dũtaxat habitari, sic uel optime defendimus. Sol enim per mediam regionem sphaerę currens, nimium his locis efficit feruorem. Itaq; quę finis est ab æstiuo circulo ad hyemalem, ea terra à Gręcis *διακεκρυμμένη* uocatur, quod neq; fruges propter exustam terram nasci, neq; homines propter nimium ardorem durare possunt: extremę autē regiones sphaerę duorum circulorum, quorũ alter Boreus, alter Notius uocatur sine arctici circuli, & eius qui antarcticus uocatur, non habitantur, ideo quod sol est semper ab his circulis longe, uentiq; assiduos habent flatus. Quãuis enim sol perueniat ad æstiuũ circulum, tamen longe ab arctico uidebitur sine, id ita esse hinc quoq; licet intelligere. Cũ enim sol peruenit ad eum circulũ qui hyemalis uocatur & efficit nobis qui prope eum sumus cõstituti nimiu frigus, quid arbitramur eis locis frigoris esse, qui lōgius etiã absunt à nobis: Quod cum in hac parte sphaerę fiat, idẽ in altera parte definitũ putabimus. Ideo quod similes eius sunt effectus. Pręterea hinc quoq; intelligimus illic maximũ frigus, & in æstiuo circulo calorẽ esse, quod qua terra habitãt, eos uidemus qui proxime sunt arcticon finẽ, uti braccis & eiusmodi uestitu uestiuntur. Qui autē proximi sunt æstiuo circulo, eos aethiops & perusto corpore esse. Habitat autē sic temperatissimo cœlo, cum inter æstiuum circulum & arcticum finem hæc petueniat tēperatio, quod ab arctico circulo frigus, ab æstiuo feruor exortus in unũ concurrens, mediam efficit finem temperatam quę habitari possit. Itaq; cum sol ab eo loco discessit, hyeme necessario consistamur, quod uentum exorientem nõ reuerberat sol. Quod cum ueniat in hac diffinitione, illud quoq; fieri posse uidemus, ut hyemali circulo quoq; aut ad arcticum finem habitari possit, quod pares eodem proueniant casus certũ quidem esse nemo cõtendit, neq; peruenire eõ potest quisquam propter interiectum terrę quę propter ardorem nõ habitat. Sed cum uidemus hanc regionem sphaerę habitari, illam quoque in simili causa posse constitui suspicamur.

Sed

69

CLARISSIMI VIRI C^o IULII HY^g
GINI AVGVSTI LIBERTI, DE SIGNORVM
coelestium historiis, Libet II.

Ed quoniam quæ nobis de terre positione dicenda fuerunt, & sphaeram totam definiuimus. Nunc quæ in ea signa sunt nominabimus sigillatim. E quibus igitur primum, duas arctos & draconem, deinde arctophylacæ cum corona dicemus. Cæterum qui engonasin uocatur, exinde lyram cum Olore & Cepheo et eius uxore Cassiopeia, filiaque Andromeda & genero Perseo. Dicemus etiam protinus aurigam à Græcis *ἄριοχος* appellatam. Ophiuchum præterea, cum sagitta, & aquila, paruoque delphine. Inde equum dicemus, cum eo sideræ quod deloton uocatur, his corporibus enumeratis ad duodecim signa perueniemus. Ea sunt hæc, aries, taurus, gemini. Deinde cancer cum leone & uirgine. Præterea libra dimidia pars scorpionis, & scorpius cum sagittario, & capricorno. Aquarius uero cum piscibus, reliquas habet partes. His connumeratis suo ordine est cetus cum Eridano flumine & lepore. Deinde Orion cum cane, & eo signo quod procyon dicitur, præterea est Argo cum Cætauro & ara. Deinde hydra cum pisce qui notius uocatur. Horum omnium non inutile uideretur historias proponere, quæ certe aut utilitatem ad scientiam, aut iocunditatem ad delectationem afferent lectori.

Arctos maior.

Gitur ut supra diximus initium est nobis arctos maxima. Hanc autem Hesiodus ait esse Calisto nomine, Lycaonis filiam, eius qui in Arcadia regnauit, eamque studio uenationis inductam, ad Dianam se applicuisse, à qua non mediocriter esse dilectam propter utriusque consimilem naturam. Postea autem ab Ioue compressam, ueritatem Dianæ suam dicere euentum, quod diutius celare non potuit. Nam iam utero ingrauescente propediem partus, in flumine corpus exercitatione defessum, cum recrearet, à Diana cognita est non seruasse uirginitatem: cui dea pro magnitudine suspicionis non minorem tetribuit poenam. Erepta enim facie uirginali in ursæ speciem est conuersa, quæ græce arctos est appellata. In ea figura corporis Arcada procreauit. Sed ut ait, Amphiscoridarum scriptor, Iupiter simulatus effigiem Dianæ, cum uirginem uenantem ut adiutans persequeretur, amotam à conspectu cæterarum compressit, quæ rogata à Diana quid ei accidisset quod tam grandi utero uideretur, illius peccatum id euenisse dixit. Itaque propter eius responsum in quam figuram supra diximus, eam Diana conuertit. Quæ cum in syluam uersa uagaretur, à quibusdam Aetolorum capta, ad Lycaonem pro munere in Arcadia cum filio est deducta. Ibi dicitur in scia legis in Iouis Lycei templum se coniecisse, quam cœlestium filius secutus est. Itaque cum eos Arcades insecuti interficere conarentur, Iupiter memor peccati, ereptam Calisto cum filio inter sidera collocauit. Eamque arctum, filium autem Arctophylacæ nominauit, de quo postea dicemus. Nonnulli etiam dixerunt cum Calisto ab Ioue esset compressa, Iunonem indignatam in ursam eam conuertisse, quam Dianæ uenanti obuiam factam ab ea interfectam, & postea cognitam inter sidera collocatam, sed alii dicunt: Cum Calistonem Iupiter esset in sylua persecutus, Iunonem suspicatum, illud quod euenit, contendisse, ut eum manifeste diceret deprehendisse. Iouem autem quo facilius suum peccatum tegetur, in ursæ speciem conuersam reliquisse. Iunonem autem in eo loco pro uirgine ursam inuenisse, quam Dianæ uenanti ut eam interficeret demonstrasse: quod factum ut perspiceretur Iouem egre tulisse, effigiem ursæ stellis figuratam constituisse. Hoc signum, ut plures dixerunt, non occidit, & qui uolunt aliqua de causa esse institutum, negant Thetin Oceani uxorem id recipere, cum reliqua sidera eodem perueniunt in occasum, quod Thetis Iunonis sit nutrix, cui Calisto succubuerit ut pellex. Arietus autem Tegeates historiarum scriptor, non Calisto sed Megisto dicit appellatam, & non Lycaonis, sed Cætei filiam, Lycaonis neptem. Præterea Cætea ipsum engonasin nominari. Reliqua uero superioribus conueniunt. Quæ res in Nonacti monte Arcadiæ gesta narratur.

f ; Hanc Aglaia

Arietus

Arctos minor.

Anc Aglaosthenes qui Naxica cōscripsit, ait Cynosuram esse, unam de Iouis nutricibus, ex Ideis nymphis, ab eius quoq; nomine & urbem quę Hestia uocatur, à Nicostrato & sodalibus eius constitutam & portū qui ibi est, et agri maiorem partem, Gynosuram appellatā. Hanc autem inter Cures retas fuisse, qui Iouis fuerunt administri. Nonnulli & Helicem & Cynosuram nymphas esse Iouis nutrices dicunt, & hac re etiam pro beneficio in mundo collocatas, & utrasq; Arctos nuncupatas, quas nostri Septentriones dixerūt. Sed maiorem arctum complures plaustrum similem dixerunt, & amaxam gręce appellarunt. Cuius hęc memorię prodita est causa. Initio qui sidera peruiderūt & numerum stellarum in unaquaq; specie corporis cōstituerūt, quod non arctū sed plaustrū nominauerūt, ex septem stellis duę quę pariles & maxime in uno loco uiderentur, pro bobus haberentur, reliquę uero quinę figuram plaustrum simularent. Itaq; & quod proximum huic est signum Bootem nominari uoluerūt, de quo posterius plura dicemus. Aratus quidem non hac re Bootem nec illud plaustrum dicit appellari, sed quod arctū uideatur ut plaustrum circum polum, qui boreas appellatur uersari, & Bootes agitare eam dicatur. In quo nō mediocriter uidetur errare. Postea autem de vii. stellis ut Parmeniscus ait, quinę sunt à quibusdam astologis constitutę, ut ursę species non septem stellis perficeretur. Itaq; & ille qui antea plaustrum sequēs Bootes appellabatur, Arctophylax est dictus. Et iisdem temporibus quibus Homerus fuit, hęc arctos est dicta. De septentrionibus enim ille dicit, hęc utroq; nomine et arctum & plaustrū nominari. Bootis autē nusquā meminuit Arctophylax dici. Incidit etiam cōpluribus erratio, quibus de causis minor arctos Phœnice appellaretur, & illi qui hanc obseruant uerius & diligentius nauigare dicatur, & quare si hęc sit certior quā maior, non omnes hanc obseruent, qui nō intelligere uidentur de qua historia sit profecta ratio ut Phœnice diceretur. Thales enim qui diligenter de his rebus exquisiuit & hęc primus arcton appellauit, natione fuit Phœnix, ut Herodotus Milesius dicit. Igitur omnes qui Peloponessum incolūt priore utūtur arcto, Phœnices autē quam à suo in uentore acceperūt obseruant, & hanc studiosius perspicendo diligentius nauigare existimantur, & uere eam ab inuentoris + nomine Phœnicen appellant.

Quinę & uiginti

genere

Serpens.

Hic uasto corpore ostēditur inter duas arctos collocatus, qui dicitur aurea mala Hesperidū custodisse, et ab Hercule interfectus, à Iunone inter sidera collocatus, quod illius opera Hercules ad eum est profectus qui hortum Iunonis tueri solitus existimatur. Ait enim Pherecydes, Iunonem cum duceret Iupiter uxorem, Terrā inuenisse ferentem aurea mala cum ramis. Inde Iunonem admiratam petisse à terra ut in suis hortis sereret, qui erant usq; ad Atlantem montem. Cuius filię cum sæpius de arboribus mala decerpent, Iuno dicitur hunc ibi custodem posuisse, hoc etiam signi erit quod in sideribus supra eum draconem Herculis simulachrum ostenditur, ut Eratosthenes demonstrat, quare quoduis licet intelligere hunc maxime draconem dici. * Nonnulli etiam dixerunt hunc draconem à Gygātibus Mineruę obiectum esse, cum eos oppugnaret, Mineruam uero arreptum draconem contortum ad sidera iecisse & ad ipsum axem cęli fixisse. Itaque adhuc eum implicato corpore uideri, ut nuper ad sidera perlatum.

Arctophylax.

E hoc fertur quod sit Arcas Calistonis & Iouis filius, quem dicitur Lycaon cum Iupiter ad eum in hospitium uenisset, cum alia carne concisum pro epulis apposuisse. Studebat enim scire si deus esset, qui suum hospitium desideraret. Quo facto non minori pœna est affectus, nam statim Iupiter mentis proiecta, domum eius fulmine incendit. Ipsum autem in figuram lupi conuertit. At pueri membra collecta & composita in unum, dedit cuidam Aetolorum alendum, qui adolescens factus, in syluis cum uenaretur inscius uidit matrem in ursę speciem conuersam,

Oui, uidetur Lycaon ipsum pro Boote accipere li. 6. Fastoru, sic enim inquit, Tertia post nonas remouere Lycaona Phœbe fertur, et à tergo non habet ursę metum.

fam, quam interficere cogitans persecutus est in Iouis Lycei templum, quo & qui accessisset, mors pœna erat Arcadû lege. Itaq; cum utrunq; necesse esset interfici, Iupiter eorum misertus, ereptos inter sidera collocauit, ut ante diximus. Hic autem è facto sequês ursam percipitur, & arctum seruans Arctophylax est appellatus, Nonnulli hunc dixerunt Icarium Erigones patrem, cui propter iusticiam & pietatem, existimatur Liber Pater uinum & uitem & uam tradidisse, ut ostenderet hominibus quomodo fereretur, & quid ex eo nasceretur, & cum esset natum id, quomodo uti oporteret, qui cum seuisset uitem & diligentissime administrando floridam falce fecisset, dicitur hircus in uineam se coniecisse & quæ ibi tenerrima folia uideret, decerpisse, quo facto Icarium animo irato tulisse eum q; interfecisse, & ex pelle eius utrem fecisse, ac uento plenû præligasse & in medium proiecisse, suos q; sodales circa eû saltare coëgisse. Itaq; Eratostheneas ait *Ἰκαρίου πωσὶ πρῶτα πρὸς πᾶσι τῶν ἀρχύσαντων*. Alii dicunt Icarium cum à Libero Patre uinum accepisset, statim utresplenos in plaustrum imposuisse. Hac re etiã Bootem appellatum, qui cum perambulans Atticorum fines, pastoribus ostenderet, nonnulli eorum auuiditate pleni nouo genere potus inducti somno consopiantur. Atq; ut alii aliam se in partem reiciunt ut semimortua membra iactantes, alia ac decebat loquebantur, reliqui eorum arbitrati uenenum ab Icario datum pastoribus ut eorum pecora abigeret in suos fines, Icarium interfectum in puteum deiecerunt, sed ut alii demonstrant, secundum arborem quandam defoderunt. Qui autem obdormierant expectati cum se nunquam melius quiesse faterentur, ac requirerent Icarium ut pro beneficio numeraretur, interfectores eius animi conscientia permoti statim se fuge mandauerunt, & in insulam Aetolorum peruenerunt, à quibus ut hospites recepti domicilia sibi constituerunt. At Erigone Icarii filia permota desiderio parentis cum eum non redire uideret, ac persequi eum conaretur, canis Icarii cui Meta fuerat nomen, ululâs ut obitum domini lachrymari uideretur, redit ad Erigonem cui non minimam cogitatæ mortis suspicionem ostendit. Neq; enim puella timida suspicari debebat nisi patrem interfectum, qui tot dies ac menses abesset. At canis uestem eius tenens dentibus perducit ad cadauer, quod filia simul ac uidit desperata spe solitudine ac pauperiæ oppressa, multis miserata lachrymis, in eadem arbore, sub qua pater sepultus uidebatur suspendio mortem sibi consciiuit: cui mortuæ canis spiritu suo parentauit. Nonnulli hunc in puteum se deiecisse dixerunt, Anigrum nomine, quare postea neminem ex eo puteo bibisse memoriæ tradiderunt. Quorum casum Iupiter miseratus in astris corpora eorum deformauit. Itaq; complures Icarium Bootem, Erigonem uirginem nominauerunt, de qua posterius dicemus. Canem autem, sua appellatione et specie Caniculâ dixerunt, quæ à græcis quod ante maiore canē exoritur Porcyon appellatur, Alii hos à Libero Patre figuratos inter sidera dicunt. Interim cū in finibus Atheniensium multæ uirgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, quod Erigone moriens erat præcata ut eodem leto filiarum Atheniensium afficerentur, quo ipsa foret obitura nisi Icarii mortem persecuti & eum forent ulti. Itaq; cum id euenisset, ut ante diximus, petentibus eis, Apollo dedit responsum, Si uellent euentu liberati, Erigone satisfacere. Qui quod ea se suspenderat, instituerunt, ut tabula interposita pendente, funibus se iactarent, ut qui pendentes uento mouerentur. Quod sacrificium solenne instituerunt, itaq; & priuatim & publice faciunt, & id aletidas appellant, quod eam patrem persequentem cum cane, ut ignotam & solitariam oportebat, mendicam appellabant, quas Græci aletidas nominant. Præterea canicula exoriens æstu eorum loca & agros fructibus orbabat, & ipsas morbo affectos pœnas Icario cum dolore sufferre cogebat, quod latrões recepissent quorum rex Aristeus Apollinis & Cyrenes filius Actæonis tempore petiit à parente, quo pacto calamitate ciuitatem posset liberare, quem deus iubet multis hostiis expiare. Icarii mortem & ab Ioue petere ut quo tempore canicula exoriretur dies quadraginta uentum daret, qui æstum caniculæ mederetur. Quod iussum Aristeus confecit, & à Ioue impetravit ut Etesiarum flarent quas nonnulli Etesias dixerunt quod quotannis certo tempore

exoriuntur, græce enim eros annus latine est. Nonnulli etiam Aetefias appellauerunt, quod exoptulate sunt ab Ioue & ita concessæ. Sed hoc in medio relinquatur, ne nos omnia præripuisse existimemur. Sed ut ad propositum reuertamur, Hermippus qui de sideribus scripsit, ait Cererem cum Iasione Electræ & Coryti filio cõcubuisse, quamobrem fulmine percussum, cõplures cum Homero dixerunt. Ex his ut Petellides Gnosius historiarum scriptor demonstrat, nascuntur filii duo Phylomelus & Plutus, quos negant inter se conuenisse. Nam Plutum qui ditior fuit nihil fratri suo de bonis cõcessisse, Phylomelum autem necessario adductum, quodcumque habuit, eo boues duos emisse, & ipsum primum plaustrum fabricatum esse. Itaque arando & colendo agros ex eo se aluisse, cuius matrem miratam inuentum, ut arantem eum inter sidera cõstituisse & Boetem nominasse. Ex hoc autem Pateanta demonstrat natum, qui de suo nomine patri & oppidum Parona appellauit.

Corona.

Aec existimatur Ariadne fuisse à Libero Patre inter sidera collocata. Dicitur enim in insula Dia cum Ariadne Libero nubere, hanc primum muneri accepisse à Venere & Horis, cum omnes dii in eius nuptiis dona conferrent, sed (ut ait qui Cretica cõscripsit) quo tempore Liber ad Minoa uenit, cogitans Ariadnem cõprimere, hanc coronam ei muneri dedit, qua delectata, non recusauit conditionem stupri. Dicitur etiam à Vulcano facta ex auro & Indicis gemmis, per quas Theseus existimatur de tenebris labyrinthi ad lucem uenisse, quod aurum & gemmae in obscuro fulgore luminis efficiebant. Qui Argolica scripserunt hanc afferunt causam, quod Liber cum impetrasset à parente, ut Semelè matrem ab inferis reduceret, & quærens ad eos descensionem, ad Argiuorum fines peruenisset, obuium ei quendam factum, nomine Hypolipnum, hominem dignum eius seculi, qui petenti Libero, descensionem monstrauit. Hunc autem cum uidisset Hypolipnus puerum ætate miranda corporis pulchritudine reliquis præstantem, mercedem petiisse ab eo, quæ sine detrimento eius daretur. Liberum autem matris cupidum, si eam reduxisset iurasse, quod uellet, se facturum, ita tamen quod Deus homini impudenti iuraret, pro quo Hypolipnus descensum monstrauit. Igitur cum Liber ad eum locum uenisset, & uellet descendere, coronam quam à Venere acceperat deposuit in eo loco, qui Stephanus factus appellatus. Noluit enim secum ferre ne immortale donum mortuorum tactu coinquinaretur: qui cum matrem incolumem reduxisset, coronam dicitur in astra collocasse, ut aeterna memoria nominis efficeretur. Alii dicunt hanc Coronam Thesei esse, & hac re propter eum collocatam. Nam qui dicitur in astris Engonasin, is Theseus esse existimatur, de quo posterius plura dicemus. Dicitur enim cum Theseus Cretam ad Minoa cum septem uirginibus & sex pueris uenisset, Minoa de uirginibus Peribœam quandam nomine, candore corporis inductum, comprimere uoluisse, quod cum Theseus passurum se negaret, ut qui Neptuni filius esset, & ualeret contra Tyrannum pro uirginis incolumitate decertare. Itaque cum non iam de puella, sed de Thesei genere controversia facta fuisset, utrum is Neptuni filius esset, nec ne, dicitur Minos anulum aureum de digito sibi detraxisse, & in mare proiecisse, quem referte iubet Theseus, si uellet se credi Neptuni filium esse. Se enim ex Ioue procreatum facile posse declarare. Itaque comprecatus patrem petiit, aliquid, ut satisfaceret se ex eo natum: statimque tonitrum & fulgorem cœli, indicium significationis fecisse. Simili de causa Theseus sine ulla præfatione, aut religione parentis, in mare se proiecit, quem confestim delphinum magna multitudo mari prouoluta, lenissimis fluctibus ad Nereidas perduxit, à quibus anulum Minois & à Theide coronam quam nuptiis à Venere muneri acceperat, retulit, compluribus lucentem gemmis. Alii autem à Neptuni uxore accepisse dicunt. Coronam Ariadne Theseus dono dicitur dedisse, cum ei propter uirtutem & animi magnitudinem uxor esset concessa, hanc autem post Ariadnes mortem, Liberum inter sidera collocasse.

Hunc Era,

Engonalin.

Hunc Eratosthenes Herculem dicit, supra Draconē collocatū, de quo ante diximus, eum quæ paratum ut ad decertandum, sinistra manu pellem leonis, dextera clauam tenentem. Conatur interficere draconem Hesperidum, qui nunquam oculos operuisse somno coactus existimatur, quo magis custos esse demonstratur. De hoc etiam Panyalis in Heraclea dicit: horum igitur pugnam Iupiter admiratus inter astra constituit. Habet enim Draco caput erectū, Hercules autem dextro genu nixus, sinistro pede capitis eius dextram partem opprimere conatur, dextera manu sublata ut feriens, sinistra proiecta cum pelle leonis, ut is quam maxime dimicans appareat, & si sit, qui negat hic, (ut Aratus) quicquam posse demonstrari, tamen conabimur ut aliquid uerisimile dicamus. Aratus autē, ut supra diximus, hunc Cerea Lycaonis filium, Megistus patrem dicit esse, qui uidetur ut lamentās filiam, in iursæ figuram conuersam genu nixum palmas aduersas tendere ad cælum ut eam sibi Dii restituant. Hegesianax autem Thesea dixit esse, qui Træzene saxum extollere uidetur, quod existimatur Aegeus sub eo saxo Pelopiū ensem posuisse, & Aethræ Thesei matri prædixisse, ne ante eum Athenas mitteret quàm lapide sublato sua uirtute potuisset gladium referre. Itaque niti uidetur, quàm altissime potest, ut extollat. Hac etiam de causa nonnulli lyram, quæ proxima est ei signo collocata Thesei esse dixerunt, quod ut eruditus omnium artium lyram quoque didicisse uidebatur. Id quoque Anacteon dicit ἀγχεθισσος ἐσο λύρη, Alii dicunt Thaminā à musis excæcatam, ut supplicem ad genua iacentem dicunt: alii Orpheā à Thraciis mulieribus interfici, quod uiderit Liberi Patris initia. Aeschylus autē in fabula quæ inscribitur Prometheus Lyomenos, Herculem ait esse non cum dracone, sed cum Liguribus depugnantem. Dicit enim quo tempore Hercules à Geryone boues abduxerit, iter fecisse per Ligurum fines, quos conatos ab eo abducere pecus, manus contulisse, & quàm plures eorum sagittis, cōfixisse. Sed postquā Herculi tela deficerent multitudine barbarorū & inopia armorū defessum, se in genicula, multis iam uulneribus acceptis. Iouem autē miserum filii, curasse ut circa eum magna copia lapidum esset, quibus se Herculem defendisse & hostes fugasse. Itaque Iouem in similitudinem pugnantis inter sidera constituisse. Hunc etiā nonnulli Ixiona brachiis uinctis esse dixerūt, quod uim Iunoni uoluerit afferre. Alii Promethea in monte Caucaſi uinctum.

Lyra.

Lyra autem inter astra constituta est, hac, uti Eratosthenes ait, de causa quod initio à Mercurio facta de testudine, Orpheo est tradita, qui Calliopes et Oeagri filius fuit, eius rei maxime studiosus. Itaque existimatur suo artificio feras etiam ad se audiendi causa alluicuisse, qui quærens uxoris Euridices mortem ad inferos descendisse existimatur, & ibi deorū progeniem suo carmine laudasse, præter Liberum Patrem, hunc enim obliuione ductus prætermisit, ut Oeneus in sacrificio Dianam, postea igitur Orpheus, ut etiam plures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedonia diuidit à Thracia, sed ut Eratosthenes ait, in Pangæo sedens, cum cātu delectaretur, dicitur ei Liber bacchas obiecisse, quæ corpus eius decerperent interfecti. Sed alii dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse. Musas autē collecta membra sepultura mandasse, & lyram quo maxime potuerunt beneficio, illius memoriæ causa figuratā stellis inter sidera cōstituisse, Apollinis & Iouis uolūtate, quod Orpheus Apollinem maxime laudaret. Iupiter uero filio beneficium concessit. Alii autem dicunt Mercurium cum primū lyram fecisset, in Cyllene monte Arcadie, septem chordas instituisse ad Atlantidum numerū, quod Maia una ex illarū numero esset, quæ Mercurii est mater. Deinde cū postea Apollinis boues abegisset deprehensus ab eo, quo sibi facilius ignosceret, petenti Apollini ut liceret sibi se dicere inuenisse lyram cōcessit, et ab eo uirgulā quandā muneti accepit, quā manu tenēs Mercurius, cū proficisceret in Arcadiā & uidisset duos dracones, inter se cōiuncto corpore, aliū aliū appetere, ut qui dimicare inter se uideretur, uirgulā inter utruque proiecit. Itaque discesserunt, quo facto eam uirgulā pacis causa dixit esse cōstitutam.

Nonnulli

De his campis
lapide complu-
tis etiam Cato
in Originibus,
& Mela lib. 2.
Geog. meminit

Nonnulli etiam cum faciunt caduceos, duos dracones implicatos uirgula faciunt, quod initium Mercurio fuerat pacis. Eius exemplo, & athletæ & in reliquis eiusmodi certationibus uirgula utuntur. Sed ut ad propositum reuertamur. Apollo lyra accepta dicitur Orpheæ docuisse, & postquam ipse cytharam inuenit, illi lyram concessisse. Nonnulli dixerunt Venerem cum Proserpina ad iudicium Iouis uenisse, cui earum Adonin concederet, quibus Calliopen à Ioue datam iudicæ, quæ musa Orphei est mater. Itaque iudicasse, uti dimidiam partem anni earum unaquæque possideret. Venerè autem indignatam, ut non sibi proprium concessisset, obiecit omnibus, qui in Thracia sunt mulieribus, ut Orpheæ amore inductæ, ita sibi quæque appeteret, ut membra eius discerperet: cuius caput in mare de monte perlatum, fluctibus in insulam Lesbion est reiectum, quod ab his sublatum & sepultura est mandatū, pro quo beneficio ad musicam artem ingeniosissimi existimantur esse. Lyra autem à musis (ut ante diximus) in astra constituta est. Nonnulli aiunt quod cum Orpheus primus puerilem amorem induxerit mulieribus, uisum contumeliam fecisse, & hac re ab eis interfectum.

Olor.

concomberet

Vnc Græci Cygnum appellant: quem cōspures propter ignotam historiam illis, cōmuni genere auium Ornin nominauerūt, de quo hæc memoria prodita est causa. Iupiter cum amore inductus, Nemefin diligere cœpisset, neque ab ea ut secum cubaret impetrare potuisset, hac cogitatione amore est liberatus. Iubet enim Venerè aquilæ simulatam se sequi, ipse in olotè cōuersus ut aquilâ fugiēs ad Nemefin fugit, et in eius gremio se collocauit, quem Nemefis non aspernata amplexum tenens, somno est consopita, quam dormientem Iupiter compressit. Ipse autem auolauit, & quia ab hominibus alte uolans cœlo uidebatur, inter sidera dictus esse constitutus, quod ne falsum uideretur, Iupiter è facto eum uolantē & aquilam consequentem collocauit mundo. Nemefis autem ut quæ auium generi esset iuncta, mensibus actis, ouū procreauit, quod Mercurius auferens, detulit Spartam, & Ledæ sedenti proiecit in gremiū, ex quo nascitur Helena ceteris corporis speciei præstans, quam Leda suam filiam nominauit. Alii autem cum Leda Iouem concubuisse in olotem conuersum dixerunt, de quo in medio relinquimus.

Cepheus.

Vnc Euripides, cum ceteris Phœnicis filium Aethiopum regem esse demonstrauit, Andromedæ patrem, quam ceto propositâ notissimæ historiæ dixerūt. Hanc autem Perseum à periculo liberatam, uxorem duxisse, itaque ut totum genus eorum perpetuo maneret, ipsum quoque Cepheæ inter sidera superiores numerasse.

Cassiopeia.

DE hac Euripides & Sophocles & alii plures dixerūt, ut gloriata sit, se forma Nereidas præstare, pro quo facto inter sidera sedens in siliqua astro constituta est, quæ propter impietatem uertente se mundo resupinato capite ferri uidetur.

Andromeda.

Hæc dicitur Mineræ beneficio inter astra collocata propter Persei uirtutem, quod eam ceto propositam à periculo liberat, nec enim ab ea minorem animi beneuolentiam pro beneficio accepit. Nam neque pater Cepheus neque Cassiopeia mater ab ea potuerunt impetrare, quin parentes ac patriam relinquens Persea sequeretur, sed de hac Euripides hoc eodem nomine fabulam commodissime scribit.

Perseus.

Hic nobilitatis causa, & quod in uisitato genere cōcubitionis esset natus, ad sidera dicitur petuuisse, qui missus à Polydeste Magnetis filio ad Gorgonas, à Mercurio, qui eū dilexisse existimatur, talaria & petasum accepit. Præterea galeam qua indutus ex aduerso non poterat uideri. Itaque Græci aīdō galeam dixerūt esse, non ut quidam inscientissime interpretantur eum Orci galea usum, quæ res nemini docto potest probari. Fertur etiam

tur etiam à Vulcano falcem accepisse ex adamante factam, qua Medusam Gorgonam interfecit, quod factum nemo conscripsit. Sed ut ait Eschylus Tragœdiarum scriptor in Phorcis. Grææ fuerunt Gorgonum custodes, de quo in primo libro Genealogiarum scripsimus, quæ utraq; uno oculo usæ existimantur. Et ita suo quæq; tempore accepto oculo uigilias egisse. Hunc Perseus una earû tradente exceptum in paludem Tritonida proiecit. Itaq; custodibus exceçatis, facile Gorgonam somno cõsopitam interfecit. Cuius caput Minerua in pectore dicitur habere collocatum. Euemerus quidem Gorgonam à Minerua dicit interfecitam. De qua alio tempore plura dicemus.

Heniochus.

Vnc nos aurigam latine dicimus nomine Erichthoniû ut Eratosthenes monstrat, quem Iupiter cum uidisset primum inter homines equos quadrigis iunxisse, admiratus est ingenium hominis, ad Solis inuenta accessisse, quod princeps quadrigis inter deos est usus, sed Erichthonius et quadrigas, ut ante diximus, & sacrificium Mineruæ & templum in arce Atheniensium primum instituit, de cuius progenie Eurypides ita dicit, Vulcanum Mineruæ pulchritudine corporis inductum, petisse ab ea, ut sibi nuberet, neq; impetrasse & cepisse Mineruam sese occultare in eodem loco, qui propter Vulcani amorem Hephæstus est appellatus, quo persecutum Vulcanû ferût, cepisse ei uim afferre, & cum plenus cupiditatis ad eam ut complexui se applicaret ferretur, repulsus, effudit in terrâ uoluptatem. Quo Minerua pudore permota, pede puluerem iniecit. Ex hoc autem nascitur Erichthonius anguis, qui ex terra & eorum disensione nomen possedit. Eum dicitur Minerua in cistella quadam, ut mysteria cõtectû ad Erechthei filias detulisse, & his dedisse seruandum, quibus interdixit ne cistulam aperirét. Sed ut hominû est natura cupida ut eo magis appetant quo interdicatur sæpius, uirgines cistellam appeterût & anguem uiderût. Quo facto insania à Minerua iniecta de arce Atheniensium se præcipitauerunt: Anguis aut ad Mineruæ clypeum confugit, & ab ea est educatus: alii autem anguina tantû crura habuisse Erichthoniû dixerunt, eum q; primo tempore adolescentiæ ludos Mineruæ Panathæna fecisse, & ipsum quadrigis cucurrisse, pro quibus factis inter sidera dicitur collocatus. Nonnulli qui de sideribus scripserunt, hunc natione Argeum Orsilochû nomine, primum quadrigarû inuentoré esse dixerunt, & pro inuentione siderû locum possedisse. Alii autem hunc Mercurii filium ex Clytia natû nomine Myrtilû Oenomai aurigam diffinierût, cuius post notam omnibus mortem patens corpus in mundo constituisse existimatur. Huius in humero sinistro capra instare & in manu sinistra hœdi uidentur formati, de quibus nonnulli ita dicunt. Olenum quendâ fuisse nomine Vulcani filiû. Ex hoc duas nymphas Aega & Aelicé natas, quæ Iouis fuerût nutrices. Alii autem ab his etiâ urbes quasdam appellari dixerût & Olenon in Aulide, Aelicem aut in Peloponneso & Aegam in Aemonia nominari, de quibus Homerus in Iliade secundo dicit. Parmeniseus aut ait Melissea quendâ fuisse Cretæ regem ad cuius filias Ioué nutriendam esse delatû, quæ quod lac non habuerint, capram ei admisisse, Amaltheam nomine, quæ dicitur eam educasse. Hanc aut geminos hœdos solitam esse procreare, & ferè eo tempore peperisse, quo Iupiter nutriendus est allatus. Itaq; propter beneficium matris & hœdos quoq; dicitur inter sidera collocasse, hos autem hœdos Cleostratus Tenedius dicitur primum inter sidera ostendisse. † Museus autem dicit Iouis nutrices Athemidem & Amaltheam nymphas, quibus eum mater Ops tradidisse existimatur. Amaltheam autem habuisse capram quandam, ut in delitiis, quæ Ioué dicitur aluisse. Nonnulli etiâ Aegam Solis filia dixerunt, multo candore corporis præstanté, cui cõtrarius pulchritudini horribilis aspectus existeret, quo Titanes perterriti petierunt à terra ut eius corpus obscuraret, quam terra specu quodam celasse dicitur in insula Creta, quæ postea † Iupitris fuisse nutritrix, ut ante ostendimus, demonstratur. Sed cum Iupiter fidens adolescentia, bellû contra Tytanas appareret, responsum est ei si uincere uellet ut Aegos pelle tectus & capite

Mnaseas. alij sic legunt. Mnasea dicit Iouem nutritum à Themide et Amalthea nymphe. Iouis

Gorgonis

Gorgonis bellum administraret, quam Aegida graeci appellarunt. Itaque facto eo quod supra declarauimus, Iupiter Tytanus superans regnum est adeptus, & reliqua ossa aegos caprina pelle contexta anima donauit, & stellis figuratam memoriae commendauit, & postea quibus ipse uicerat tectus, Mineruae concessit. Euemerus ait Aegam quandam fuisse Panos uxorem, eam compressam a Ioue peperisse, quem uiri sui Panos diceret filium. Itaque puerum Aegyptiana, Iouem uero Aegiochum dictum: qui, quod eum diligebat plurimum, inter astra caprae figura memoriae causa collocauit.

Ophiuchus.

Ophiuchus qui apud nostros scriptores Anguitenes dicitur, supra Scorpionem constitutus, tenens manibus anguem, medium corpus eius implicantem. Hunc complures Carnubutam dixerunt nomine, Getarum regem, qui sunt in Mysia regione, fuisse, qui eodem tempore regno est potitus, quo primum semina frugum mortalibus tradita esse existimantur. Ceres enim cum sua beneficia largiretur hominibus Triptoleum, cuius ipsa fuerat nutrix in curru draconum collocatum: qui primus hominum una rota dicitur usus, ne cursu moraretur, iussit omnium nationum agros circumuehentes semina partiri, quo facilius ipsi posterique eorum a fero uisitu segregarentur, qui cum peruenisset ad eum, quem supradiximus Getarum regem, ab eo primum hospitaliter acceptus, deinde non ut beneficiis aduena & innocens, sed ut crudelissimus hostis insidiis captus, aliorum dum paratus est producere, suam pene perdidit uitam. Carnubutae enim iussu cum draco unus eorum esset interfectus, ne cum Triptolemus sensisset insidias sibi parari, curru praesidium sibi constituere speraret, Ceres eo uenisse, & erepto adolescenti curru, dracone altero subiecto reddidisse, regem autem procepto maleficio poena non mediocri affecisse narratur: Hegesianax dicit, Cererem memoriae hominum causa, ita Carnubutam sideribus figurasse, manibus tenentem, ut interficere draconem existimeretur, qui ita uixerat acerbe, ut iocundissimam sibi conscisceret mortem. Alii autem Herculē esse demonstrant in Lydia apud flumen Sagarim, anguem interficientem, qui & homines complures interficiebat & ripam frugibus orbat. Pro quo facta a regina Omphale quae ibi regnabat, multis ornatu muneribus Argos remissum. Ab Ioue uero propter fortitudinem inter sidera collocatum. Nonnulli etiam Triptolemum Thessalorum regem dixerunt esse, qui cum suum domicilium regere conaretur, Cereis ab antiquis collocatum, diruit templum. Pro quo facta a Cerere fame obiecta, nunquam postea frugibus ullis saturari potuisse existimatur. Nouissime prope ad terminum uitae, dracone obiecto mala plurima perpeffus, aliquando mortem adeptus, in astra Cereis uoluntate, est constitutus. Itaque adhuc uidetur eum draco circumplexus aeterna mentem afficere poena. Polizeius autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonstrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuisse demonstratur. Nam cum eorum insulam serpentium multitudine occupatam, ciues Ophiusam appellassent, & in ea multitudine ferarum, draco fuisset ingenti magnitudine qui plurimos eorum interfecisset, & patria denique deserta carere coegisset: dicitur Phorbantas Triope filius ex Ithyocla Myrmydonis filia natus eo tempestate delatus, omnes feras & eum draconem interfecisse, qui cum maxime Apollini dilectus esset, locatus in caelo interficiens draconem, laudis & memoriae causa uidetur. Itaque Rhodii quotienscumque a litore longius prodeunt classes, prius sacrificant Phorbantis aduentui, ut illis talis euentus inopinatae uirtutis accidat ciuibus, qualis inscium Phorbanta futurae laudis ad sidera gloriae pertulit casus. Complures etiam astrologi hunc Aesculapium finxerunt, quem Iupiter Apollinis causa inter astra collocauit. Aesculapius enim cum esset inter homines & tantum medicina caeteris praestaret, ut non satis ei uideretur hominum dolores leuare, nisi etiam mortuos reuocaret ad uitam, nouissime fertur Hippolytum qui iniquitate nouercae & inscitia patris erat interfectus sanasse, ita Eratosthenes dicit. Nonnulli Glaucum Minoos filium, eius opera reuixisse dixerunt, pro quo, ut peccato, Iouem domum eius fulmine incendisse, ipsum uero propter artificium & Apol-

& Apollinem eius patrem inter sidera anguem tenentem constituisse, ut quidam dixerunt, hac de causa anguem tenere dicitur: quod cum Glaucum cogere sanare concius quodam loco secreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret, cogitaret, dicitur anguis ad bacillum eius arrepsisse, quem Aesculapius mente commotus interfecit bacillo fugientem feriens sapius. Postea fertur alter anguis eodem uenisse, ore ferens herbam, & in caput eius imposuisse, quo facto, loco fugisse, quare Aesculapium usum eadem herba & Glaucū reuixisse. Itaque anguis & in Aesculapii tutela & in astris dicitur collocatus, qua consuetudine ducti postea eius tradiderunt ut reliqui medici anguibus uterentur.

Sagitta.

Hanc unam de Herculis telis esse demonstrat qua aquilam dicitur interfecisse, quæ iecinora Promethei fertur exedisse: de quo pluribus uerbis dicere non uidetur inutile. Antiqui cum maxima cerimonia deorum immortalium sacrificia administraret, soliti sunt totas hostias in sacrorum consumere flamma. Itaque cum propter sumptus magnitudinem sacrificia pauperibus non contingerent, Prometheus qui propter excellentiam ingenii miram, homines finxisse existimatur, recusatione dicitur ab Ioue impetrasse, ut partem hostiæ in ignem proicerent, partem in suo consumeret usu. Idque postea consuetudo firmavit: quod cum facile à deo non ut ab homine auaro, impetrasset, ipse Prometheus immolat tauros duos, quorum primum iecinora cum in ara posuisset, reliquam carnem ex utroque tauro in unum composita, corio bubulo texit. Ossa autem quæ circum fuerunt, reliqua pelle cõtecta, in medio collocauit, & Ioui fecit potestatem, ut quam uellet eorum consumeret partem. Iupiter autem & si non pro diuina fecit cogitatione, nec ut deum licebat omnia qui debuit ante providere, sed (quoniam credere institimus historiis) deceptus à Prometheo, utrumque putans esse taurum, delegit ossa pro sua dimidia parte. Itaque postea in solennibus & religiosis sacrificiis carne hostiarum cõsumpta, reliquias, quæ pars fuit deorum eodem igni cõburunt. Sed ut ad propositum reuertamur, Iupiter cum factum rescisset, animo permoto mortalibus eripuit ignem, ne Promethei gratia plus deorum potestate ualeret, ne ue carnis usus utilis hominibus uideretur, cum coqui non posset. Prometheus autem consuetus insidiari, sua opera ereptum mortalibus ignem restituere cogitabat. Itaque ceteris remotis uenit ad Iouis ignem, quo diminuto & in ferulam cõiecto, letus ut uolare non currere uideretur, ferulam iactans, ne spiritus interclusus uaporibus extingueret in angustia lumen. Itaque homines adhuc plerumque, qui laticia sunt nuncii, ^{uotum} celerrime ueniunt. Præterea totum à certatione ludorum cursoribus instituerunt ex Promethei consuetudine, ut currerent lampadem iactantes. Pro quo Iupiter factum mortalibus partem gratiam referens, mulierem tradidit his, quam à Vulcano factam deorum uoluntate omni munere donauit. Itaque Pandora est appellata. Prometheum autem in monte Scythiæ, nomine Caucaaso, ferrea catena uinxit: quæ alligatum ad triginta milia annorum Aeschylus tragœdiarum scriptor dixit. Præterea admisit ei aquilam, quæ assidue noctu renascencia iecinora exesset. Hanc autem aquilam nonnulli ex Typhone & Echidna natam, alii ex Terra & Tartaro, cõplures à Vulcano factam. Polyzeus autem Vulcani factam manibus demonstrat, animamque ei ab Ioue traditam dicunt. Sed eius de solutione hanc memoriæ proditam esse causam. Cum Iupiter Thetidis connubiū pulchritudine corporis inductus peteret, neque à timida uirgine impetraret, neque ea re minus efficere cogitaret, illo tempore Parcæ cecinisse feruntur fata, quæ perfici natura uoluit terū, dixerunt enim quicumque Thetidis fuisset maritus, eius filium patria fore laude clariorem, quod Prometheus non uoluntate sed necessitudine uigilans auditum, Ioui nunciauit, qui ueritus ne id quod ipse Saturno patri fecisset, in simili causa patris regno priuatus cogere, destitit Thetim uelle ducere uxorem, & Prometheo pro beneficio meritam retulit gratiam, eumque uinculis liberauit, neque quod illi fuerat iuratus remisit, uacuum omni alligationi futurum. Sed memoriæ causa ex utraque re hoc est lapide & ferro sibi digitum uincite iussit, qua

g consuetu

consuetudine homines usi quo satisfacere Prometheo uiderentur, annulos lapide & ferro conclusos habere cœperunt. Nonnulli etiam coronam habuisse dixerunt, ut se uictorem impune peccasse diceret. Itaque homines in maxima læticia uictoresque coronas habere constituerunt. Id in exercitationibus & conuiujs perspicere licebit, sed opinio est: ad initium et interitum aquilę reuertamur. Hercules missus ab Eurystheo ad Hesperidum mala, nescius uia deuenit ad Promethea, quem in Cauaso monte uinctum supra diximus, a quo uia demonstrata, partaque uictoria ad eum iter facere contendit, ut & draconem, de quo ante diximus, interfectum diceret & gratiam pro beneficio redderet. Nam cœlesti honorem quem potuit reddidit merenti. * Qua dimissa homines instituerunt ut hostis immolatis iocinora consumerent in deorum altaribus, ut saturare eos per uiscera uisceribus Promethei uideretur. Ut Eratosthenes autem de sagitta demonstrat, hac Apollo Cyclopas interfecit, qui fulmen Iouis fecerunt, quo Aesculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem sagittam in Hyperboreo monte Apollinem defodisse, cum autem Iupiter ignouerit filio, ipsam sagittam uento ad Apollinem perlatam, cum frugibus quæ eo tempore nascebantur. Hanc ergo ob causam inter sidera demonstratur.

Deest, & aquilam quæ iocur eius excedebat, sagittis interfecit, aut simile quidpiam

De Aquila.

Quila hæc est quę dicitur Ganymedem rapuisse & amanti Ioui tradidisse. Hanc etiam Iuppiter primus ex auium genere delegisse sibi existimatur, quæ sola tradita est memorię, contra solis orientis radios contendere ualere. Itaque super aquariu uolante uidetur. Hunc enim complures Ganymedem esse sinxerunt. Nonnulli etiam dixerunt Meropem quendam fuisse, qui Coam insulam tenuerit regno & a filia nomine Coon & homines ipsos a se Meropas appellaret. Hunc autem habuisse uxorem nomine Ethemeam, genere Nympharum procreatam, quę cum desierit colere Dianam ab ea sagittis figi cœpit. Tandem a Proserpina uiuam ad inferos arreptam esse. Meropem autem desiderio uxoris permotum mortem sibi consciscere uoluisse. Iunonem autem miseram eius, in Aquilam corpus eius conuertisse, & inter sidera constituisse, ne si hominis effigie eum collocaret, nihilo minus memoriã tenens, coniugis desiderio mœreret. Aglaosthenes autem qui Naxica scripsit, ait, Iouem Crete surreptum, Naxum delatum, & ibi esse nutritum, qui postquam peruenit ad uitilem ætatem & uoluerit bello lacefcere Titanas, sacrificanti ei aquilam auspicatam, quo auspicio usum esse & eam inter astra collocasse. Nonnulli etiam dixerunt Mercurium, alii autem Anapladem pulchritudine Veneris ductum, in amorem incidisse, & cum ei copia non fieret, animum, ut contumelia accepta, defecisse. Iouem autem miserum eius cum Venus Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam quę foccum eius in Amitenea Aegyptiorum delatum Mercurio traderet, quem persequens Venus ad cupientem sui peruenit, qui copia facta pro beneficio aquilam in mundo collocauit.

Amphibaoniam

Delphin.

Ille qua de causa sit inter astra collocatus Eratosthenes ita cum cæteris dicit. Neptunum quo tempore uoluerit Amphitritem ducere uxorem, & illa cupiens seruare uirginitatem, fugerit ad Atlanta, complures eò quæsitum dimisisse. In his & Delphina quendam nomine qui peruagatus insulas, aliquando ad uirginem peruenit, eiq; persuasit ut nubere Neptuno, & ipse nuptias eorū administrauit. Pro quo facto inter sidera delphini effigiem collocauit. Et hoc amplius, qui Neptuno simulachrum faciunt, delphinum aut in manu, aut sub pede eius constituere uidemus, quod Neptuno gratissimum esse arbitratur. Aglaosthenes autem qui Naxica cōscripsit, Tyrrenos ait fuisse quosdam nauicularios, qui Liberum Patrem puerum receptum, ut Naxum cum sociis suis comitibus transuectum, redderent nutritibus nymphis, a quibus eum nutritum, & nostri in progenie deorum & complures Græci dixerunt. Sed ut ad propositum reuertamur, nauicularii spe prædæ industi nauem auertere uoluerunt, quod Liber suspicatus, comites suos iubet symphonia canere, quæ

quo sonitu inaudito Tyrtheni cum usq; eò delectarentur, ut etiam in saltationibus essent occupati, cupiditate se in mare inscii proiecerunt, & ibi delphini sunt facti: quoru cogitationem cum Liber memoriæ hominum tradere uoluisset, unius effigiem inter sidera collocauit. Alii autem dicunt, hunc esse delphina, qui Arionā cytharædū ex Sicilia mari Tenarum tranſuexit, qui cum cæteros artificio præstaret, & circum insulas quæstus causa uagaretur, seruuli eius arbitrati, plus in perfidiosa libertate cõmodi, q̃ in placida seruitute esse, cogitare cœperunt, ut in pelagus domino proiecto, bona eius inter se partirentur, qui cum cogitationem eorum sensisset, petiit non ut dominus à seruis, sed ut innocens ab improbis, ut parens à filiis, ut se liceret ornatim, qua sæpe fuerat ueste, * quoniam nemo esset alius, ut ipse, qui suum, quæstum prosequeretur euentū. Quod cū impetrasset, cythara sumpta, suā cœpit desistere mortē, quo sonitu ducti delphines, è toto mari pronatant ad Arionis cantum. Itaq; deorum immortalium potestate inuocata, super eos se deiecit, quorum unus Arionā exceptum pertulit ad Tenarium lictus, in cuius memoriæ causam, quæ ibi statua est Arionis, in ea delphin simulachrum affixū uidetur, pro qua re inter sidera ab antiquis astrologis est figuratum. Serui autem qui se putarant seruitute elapsos tempestate Tenarum perduci, à domino comprehensi non me-
diocri supplicio sunt affecti.

*Cantare, uel finire
le uerbū deest.*

Equus.

Hinc Aratus & alii complures Pegasus Neptuni & Medusæ Gorgonis filium dixerunt, qui in Helicone Bœotia monte ungula saxū feriens, fontem aperuit, qui ex eius nomine Hippocrene est dictus. Alii dicunt: Quo tempore Bellephontes ad Proctum Abantis filium Argiuorum regem deuenit, Antiam coniugem regis, hospitis amore inductam, petiisse ab eo uti sibi copiam faceret, promittens ei coniugis regnum, quæ cum impetrare non potuisset, uerita ne se ad regem criminaretur, occupat eum sibi uim afferre uoluisse. Procto dicit, qui quod eum diluxerat, noluit ipse supplicium sumere, sed quod æquum esse sciebat, mittit eum ad Iobatem Antia reginæ patrem, quā alii Sthenobœam dixerunt, ut ille filia pudicitiam defendens Bellephontem obiiceret Chimera, quæ eo tempore Lyciorum agros uastabat flamma, unde uictor profugiens post fontis inuentionem, cum ad cœlum contenderet euolare, neq; longe iam abesset, despiciens ad terram, timore permotus decidit, ibi q; perisse dicitur. Equus autem subuolasse inter sidera ab Ioue constitutus existimatur. Alii non criminatū ab Antia, sed ne sapius audiret quod nollet, aut precibus eius moueretur profugisse Argis dixerunt. Euripedes autem in Menalippa, ipsam Menalippen Chironis Centauri filiam Thetin antea appellatā dicit, quæ cum aleretur in monte Pelio, & studiū in uenando maximum haberet, quodam tempore ab Aëolo Hellenis filio Iouis nepote persuasam concepisse, cum q; iam partus appropinquaret, profugisse in sylvam, ne patri cum uirginem speraret nepotem procreasse uideretur. Itaq; cum parens eam prosequeretur, dicitur petiisse à deorū potestate, ne pariens à parente conspiceretur, quæ deorum uoluntate, postq; peperit in equam conuersa, inter astra est constituta. Nonnulli eā uatē dixerunt esse, sed quod deorum consilia hominibus sit enunciata solita, in equam esse conuersā. Callimachus autē ait quod desierit uenari, & colere Dianam, in quam spetiem supra diximus, eam Dianam conuertisse. Hæc dicitur etiam hac re non esse in conspectu Centauri quem Chirona esse nonnulli dixerunt & etiam dimidiam apparere, quod noluerit scire se foeminam esse.

Deltoton.

Hoc sidus uelut litera est græca in triangulo posita, itaq; appellatur, quod Mercurius supra caput Arietis statuisse existimatur, ideo ut obscuritas Arietis huius splendore, quo loco esset, significaretur, & Iouis nomine græce Dios primam literam deformaret. Nonnulli Aegypti positionem, Alii quæ Nilus terminaret Aethiopiā esse et Aegyptum dixerunt. Alii Siciliam figuratam putauerunt. Alii quod orbem terrarum superius

ores trisariam diuiserunt, tres angulos esse constitutos dixerunt.

Aries.

Ita existimatur esse qui Phrixum transtulisse & Hellen dictus est, per Hellepontum, quem Hesiodus & Pherecides ait habuisse auream pellem, de qua alibi plura dicemus. Sed Hellen decidisse in Hellepontu, et a Neptuno compressam, Peona procreasse complures, nonnulli Edonum dixerunt. Præterea Phrixum incolumem ad Aetam peruenisse, & arietem Ioui immolasse, pellem in templo fixisse, arietis ipsius effigiem ab Ioue inter sidera constitutam, habere tempus anni quo frumentum seritur, ideo quod ortu seuerit autem quæ maxime fugæ fuit causa. Et Eratosthenes ait, arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, & Phrixi memoriæ causa dedisse, ipsum ad sidera peruenisse, quare ut supra diximus obscurius uideatur. Hunc autem nonnulli dixerunt in oppido Orchomenio quod est in Bœotia natu. Alii in Salonu Thessaliæ finibus procreatum. Alii dicunt Crethea et Athamantem cum aliis pluribus Aeoli filios fuisse. Nonnulli etiam Athamantis filium, Salomon esse Aeoli nepotem dixerunt, Crethea autem habuisse Demodicem uxorem, quam alii Biadicem dixerunt. Hanc autem Phrixi Athamantis filii corpore inductam in amorem incidisse, neq; ab eo ut sibi copiam faceret impetrare potuisse. Itaq; necessario coactam criminari eum ad Crethea coepisse, quæ diceret ab eo uim sibi penè allatam, & horum similia mulierum consuetudine dixisse. Quo facto Crethea ut uxoris amantem permotu Athamanti, ut de eo supplicium sumeret, persuasisse. Nubem autem interuenisse, & ereptu Phrixu et Hellen eius sorore in ariete posuisse & per Hellepontu quam longissime posset perfugere iussisse: Hellen decidisse & ibi debitum naturæ reddidisse. Ex huius nomine Hellepontum appellatum: Phrixum Colchos peruenisse, & ut ante diximus arietis interfecti pellem in templo fixisse. Ipsum autem à Mercurio ad Athamantem reductum, qui patri eius satisfecerit, eum innocentia confusum profugisse. Hermippus autem dicit, quo tempore Liber Africam oppugnauerit, deuenisse cū exercitu in eum locum, qui propter multitudinem pulueris Ammodes est appellatus. Itaq; cum in maximum periculum deuenisset, quod iter necessario facere uidebatur, accessit eò ut aquæ maxima penuria esset, quo facto exercitus ad defectionem maximam uenire cogebatur, qui quid agerent dum cogitant, aries quidam fortuito ad milites eorum errans peruenit, quos cum uidisset, fuga sibi præsidium parauit. Milites autem qui eum fuerunt conspicati, etsi puluere & æstu pressi uix progrediebantur, tamen ut prædam ex flamma petentes, arietem sequi coeperunt, usq; ad eum locum, qui Iouis Ammonis postea templo constituto est appellatus. Quo cum peruenissent, arietem qui consecuti fuerant, nusquam inuenire potuerunt. Sed quod magis hic fuerat optandum, aquæ magnam copiam in eo loco nacti sunt, corporibusq; recuperatis, Libero statim nunciauerunt, qui gauisus ad eos fines exercitum deduxit, & Iouis Ammonis templum cū arietinis cornibus simulachro facto constituit, arietem inter sidera figurauit, ita ut cum Sol in eius foret signo, omnia nascentia recrearentur, quæ ueris tempore fiunt, hac re maxime quod illius fuga Liber recreauit exercitum. Præterea. xii. signorum principem uoluit esse, quod ille optimus exercitui fuerit ductor. Sed de Ammonis simulachro Leon, q res Aegyptias cōscripsit ait, Cum Liber Aegyptum, & reliquos fines regno teneret, & omnia primus hominibus ostendisse diceretur, Ammonem quendam ex Africa uenisse, & pecoris multitudinē ad Liberum adduxisse, quo facilius & eius gracia uteretur, & aliquid primus inuenisse diceretur. Itaq; pro beneficio ei Liber existimatur agnum dedisse, qui est contra Thebas Aegyptias, & qui simulachra faciunt Ammonis, eum capite cornuto instituunt, ut homines memoria teneant eum primum pecus ostendisse. Qui autem Libero factum uoluerunt assignare, quod non petierit ab Ammone, sed ultro ad eum sit adductus, simulachra illi cornuta faciunt, & arietem memoriæ causa inter sidera fixum dicunt.

Hic

Taurus.

Ic dicitur inter astra esse constitutus, quod Europam incolumem transue-
 xit Cretam, ut Euripides dicit. Nonnulli autem cum Io in bouem sit con-
 uersa, ut Iupiter ei satisfacere uideretur inter sidera constituisse, quod eius
 prior pars appareat ut tauri, sed reliquum corpus obscurius uideatur. Spe-
 ctat autem ad exortum solem, cuius oris effigiem quæ continent stel-
 læ Hyades appellantur. Has autem Pherecides Atheniensis Liberi nutrices esse demon-
 strat numero septem, quas etiam ante nymphas Dodonidas appellatas. Harum nomi-
 na sunt hæc. Ambrosia, Eudora, Pedilæ, Coronis, Polisso, Phyleto, Thyenæ. Hæ dicuntur
 à Lycurgo fugatæ, et præter Ambrosiam omnes ad Tetym profugisse, ut ait Asclepiades.
 Sed ut Pherecydes dicit, ad Thebas Liberum perlatum, Inoni tradiderunt. Quam ob cau-
 sam ab Ioue gratia eis est relata, quod inter sidera sunt constitutæ. Hyades autem appel-
 latæ sunt, ut ait Musæus, quod ex Atlante & Platone Oceani filia, sint quindecim filia
 procreatæ, quarum quinque Hyadas appellatas demonstrat, quod earum Hyas fuerit fra-
 ter à sororibus plurimum dilectus, qui cum uenans a leone esset interfectus, quinque de
 quibus supra diximus lamentationibus assiduis permotæ dicuntur interuisse, quare eas
 quod plurimum de eius morte laborarent Hyadas appellatas. Reliquas uero decem so-
 rores deliberasse de sororum morte, et earum septem sibi mortem conscisse, quare quod
 plures idem senserunt Pleiadas dictas, Alexander autem Hyadas ait dictas, quod Hyas
 tis & Bœotia sunt filia. Pleiadas autem quod ex Pleione Oceani & Atlante sint nata.
 Hæ numero septem dicuntur. Sed nemo amplius quam sex uidere potest. Cuius causa
 proditur hæc, quod de septem sex cum immortalibus concubuerunt, tres cum Ioue,
 duæ cum Neptuno, una cum Marte, reliqua autem Sisyphi uxor demonstratur. Quarum
 ex Electra & Ioue Dardanum, ex Maia Mercurium, ex Taygete Lacedæmona procreatæ,
 ex Alcione autem & Neptuno Hytea, ex Celeno Lycum & Nyctea natum, Martem au-
 tem e. Sterope Oenomaum procreasse, quam alii Oenomai dixerunt uxore. Metopen
 autem Sisypho nuptam, Glaucum genuisse, quem complures Belletrophontis patrem
 esse dixerunt. Quare propter reliquas sorores eius inter sidera constitutam. Sed quia ho-
 mini nupsit, stellam eius obscuratam. Alii dicunt Electam non apparere, ideo quod Ple-
 iades existimentur choream ducere stellis. Sed postquam Troia fuit capta, et progenies eius
 quæ à Dardano fuerit sit euersa, dolore permotam ab his se remouisse, & in circulo qui
 arcticus dicitur constituisse, ex quo tam longo tempore lamentantem capillo sparso ui-
 deri. Itaque è facto cometem esse appellatam. Sed has Pleidas antiqui Astrologi seorsum à
 Tauro deformauerunt, ut ante diximus, Pleiones et Atlantis filias, quæ cum in Bœotiam cum
 puellis iter facerent, Oriona conatum uoluisse eis uim afferre, illas fugere cœpisse. Orio-
 na autem secutum esse annis. xii. neque eas inuenire potuisse. Iouem autem puellarum
 miserum inter astra constituisse, & postea à nonnullis astrologis caudam tauri appella-
 zam. Itaque adhuc Orion fugientes eas ad occasum sequi uidetur. Eas stellas Vergilias no-
 stri dixerunt, quod post uer exoriuntur, & hæc quidem ampliore ceteris habent hono-
 rem. Quod eorum signo exoriente æstas significat. Occidente autem hyems ostendit, quod
 aliis non est traditum signis.

Gemini.

Hos complures astrologi Castoræ & Pollucæ esse dixerunt, quos demonstrant omnium
 fratrum inter se amatissimos fuisse, quia neque de principatu contendunt, neque ullam rem
 sine communi consilio gesserunt. Pro quibus officiis eorum Iupiter inter notissima sidera
 eos constituisse existimat. Neptunum autem patri consilio eos munerasse. Nam equos his quibus
 utuntur donauit, et dedit potestatem naufragis saluti esse. Alii dixerunt Hercule esse et Apol-
 linem, nonnulli etiam Triptolemum quem supra diximus, et Iasionem à Cerere dilectos, et ad sidera
 perlatos. Sed quod de Castore et Polluce dicunt, hoc amplius addunt, ut Castor in oppido Ari-
 adnis sit occisus, quo tempore Lacedæmones cum Atheniensibus bellum gesserunt. Alii autem cum op-
 pugnatet Spartam Lynceus et Idas ibi perisse dixerunt. Pollucæ ait Homer. concessisse fratri di-

g s midiam

Sic Ouis. Fast.
 Hoc alij signum
 Phariæ dixerunt
 iuuicæ, quæ bos
 ex homine est,
 ex boue facta
 dea.

Hesiodus quinque
 tantum Hyades nu-
 merat. Νύμφαι
 Χαρίτων, ὁμοίαι
 αὖ, φαεινὴ ἢ δὲ
 Κορωνίς, Ἰδίσθα
 νόσι, Κλίαια, Φά-
 σθ', Ἰμπερίασα
 Ἐυδώρα ταύρι-
 πλοῦ νόμφαι ἄρ-
 ἰαδὸς καλίουστε
 φύλ' ἀνεβρώπων

Pleiades.

Vergilia.

midiam uitam. Itaq; alternis diebus eorum quenq; lucere.

Cancer.

Ita dicitur Iunonis beneficio inter astra collocatus, quod cum Hercules contra hydram lerneam constitisset, ex palude pedem eius mordicus arripuisset, qua de re Herculem permotum eum interfecisse. Iunonem autem inter sidera constituisse, ut esset cū duodecim signis, quæ maxime solis cursu continentur. In eius deformationis parte sunt quædam qui asini appellatur, à Libero in testa cancri duabus stellis figurati. Liber em̄ à Iunone furore obiecto, dicitur mente captus fugisse per Thesprotiam, cogitans ad Iouis Dodonei templum peruenire, unde peteret responsum, quo facilius ad pristinum statum mentis perueniret, sed cum uenisset ad quandam paludem magnam, quam transire non posset de quibusdam duobus asellis obuiis factis, dicitur unum deprendisse eorū, & ita esse transuectum, ut omnino aquam non tetigerit. Itaq; cum uenisset ad templum Iouis Dodonei, statim dicitur à furore liberatus, & asellis gratiam retulisse, & inter astra eos collocasse. Nonnulli etiam dixerunt asino illi, quo fuerat uectus uocem humanam dedisse. Itaq; postea cum Priapo deo naturæ contendisse, & uictum ab eo interfecisse, pro quo Liberum eius miserum in sideribus annumerasse. Et ut sciret id pro deo non pro homine timido (quia Iunonem fugerit) fecisse, supra cancrū constituit, qui deæ beneficio fuerat affixus astris. Dicitur etiam alia historia de asellis, ut ait Eratosthenes quo tempore Iupiter bello gygantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos conuocauit, uenisse Liberum Patrem, Vulcanū, Satyros, Sylenos, asellis uectos, qui cum non longe ab ostibus abessent dicuntur aselli peritumuisse, & ita pro se quisq; magnum clamorem & inauditum gygantibus fecisse, ut omnes hostes eorum clamore in fugam se conuerterent, & ita sint superati. Huius similis est historia de buccina Tritonis. Nam hic quoq; fertur, cū concham inuentam excauisset secum ad gygantes tulisse, et ibi sonitum quendam inauditum per concham misisse. Hostes autem ueritos ne quæ esset immanis fera ab aduersariis adducta, cuius esset ille mugitus, fugæ se mandasse, & ita uictos in hostium potestate peruenisse.

Leo.

Ita dicitur à Ioue constitutus, quod omnium ferarum princeps esse existimatur. Nonnulli etiā hoc ap̄lius dicunt, quod Herculis prima fuerit hæc certatio, et quod eum inermis interfecit. De eo & Pisandrus & complures alii scripserunt, cuius simulacrum proximū est uirgini. Sed aliæ .vii. stellæ ad caudā leonis in triangulo collocatæ, quas crines Beronices esse Conon Samius mathematicus et Callimachus dicit. Cū Ptolemæus Beronicen Ptolemæi et Arsinoes filiam sororem suā duxisset uxorem, et paucis post diebus Asiam oppugnatum profectus esset, uouisse Beronicen; si uictor Ptolemæus redisset se detonsuram crinem, quo uoto damnatum crinem in Veneris Arsinoes & Cononitidis posuisse templo, eumq; postero die non comparuisse, quod factum cum rex ægre ferret, Conon mathematicus (ut diximus) cupiens inire gratiam regis dixit crinem inter sidera uideri collocatum, & quasdam uacuas à figura septem stellæ ostēdit, quas esse crinem fingeret. Hanc Beronicen nonnulli cum Callimacho dixerunt equos alere et ad Olympia mittere consuetam. Alii dicunt hoc amplius Ptolemæum Beronicis patrem, multitudine hostiū petentium fuga salutē petisse, filiā autē læpe consueta in siluisse in equū et reliquā exercitus copiam constituisse, & complures hostium interfecisse reliquos in fugam coniecisse, pro quo etiam Callimachus eam magnanimam dixit. Eratosthenes autem dicit et uirginibus Lesbiiis dotē q̄ cuiq; relicta à patre nemo solueret, iussisse reddi et inter eos constituisse petitionē.

Virgo.

Hanc Hesiodus Iouis & Teidis filiam dicit. Aratus autem Ascre & Auroræ filiam existimat, quod eodē tempore fuerit, cū aurea secula hominū et eorū principem fuisse demonstrat, propter diligentiam et æquitatē, iusticiā appellatā, neq; illo tempore ab hominibus exteris nationes bello lacescitas esse, neq; nauigio quēq; usum esse sed agris

Sunt.

Quidā Zephyriuidis legunt. ego mañi Chrysiuidis. Nam & Plin. templum Arsinoes aureū uolantū dicit lib. 57. ca. 8. De crine autem Beronices apud eundem est. libro. 2. cap. 70.

agris colendis uitam agere cōsueuiffe. Sed post eorū obitum qui sint nati minus officiosos, magis auaros cōpiffē fieri, quare minus iustitiā iter homines fuisse cōuerfatā. Deniq; eam perueniffe usq; eo dum diceretur, Heu heu genus hominum tnatū. Itaq; iam non potuiffe pati amplius, & ad sidera euolasse. Sed hanc alii Fortunā, alii Cererē dixerunt, et hoc magis non conuenit inter eos, quod caput eius niniū obscurū uideē. Nonnulli etiā Erigonem Icarū filiā dixerūt, de qua supra diximus. Alii autē Apollinis filiam ex Chriothemi natā et infantē Parthenon nomine dictā, eamq; quod parua interierit ab Apolline inter sidera collocatā. **Scorpius.**

Hic propter magnitudinem membrorū in duo signa diuiditur, quorū unius effigiem nostri libram dixerunt. Sed omnino totū signū hac de causa statutam assignatur. quod Orion cū uenatē, et in eo exercitatissimū se esse cōsideret, dixisse etiā Dianæ et Latonæ se omnia quæ ex terra oriuntur interficere ualere, quare Terrā permotā scorpionē eduxisse, qui eum interficere demonstrat. Iouem autē utriusq; animū admittatū, scorpionem inter astra collocasse, ut species eius hominibus documento esset, ne q; eorum de aliqua re sibi consideret. Dianā autē propter studiū Orionis petisse à Ioue, ut idem illi beneficiū daret petenti, quod terræ ultro tribuisset. Itaq; eū cōstitutū, ut cū scorio oriā, Orion occidat. **Sagittarius.**

Hinc complures Centaurū esse dixerūt. Alii autē hac causa negauerūt, quod nemo centaurus sagittis sit usus. Hic autē quærit, cur equinis cruribus sit deformatus, & caudā habeat ut Satyri. Dicunt em̄ nōnulli hūc esse Crotum nomine, Euphemes musarū nutricis filiū, ut ait Sositheus tragœdiarū scriptor eū domiciliū in mōte Helicone habuisse, et cū musis solitū delectari, nōnunq; etiā studio uenationis exerceri. Itaq; pro merita diligentia magnā laudē assecutū. Nā et celerimū in syluis & acutissimū in musis factū esse, pro quo studio perisse musas ab Ioue, ut in aliquo astrorū numero deformatē. Itaq; Iouē fecisse, ut cū omnia illius artificia uno corpore uellet significare crura eius equina fecisse, quod equo multū sit usus, et sagittas pro ingenio adiunxisse, ut ex his et acumen et celeritas esse uideret. Caudā satyricā in corpore finxisse, quod nō minus hic musis, q̄ Liber satyris sit delectatus. Ante huius pedes stellæ sunt pauca, in rotundo deformatæ, quas coronā eius ut ludentis abiectam nonnulli dixerunt.

Capricornus.

Huius effigies similis est Aegipani, quem Iupiter, quod cum eo erat nutritus in sideribus esse uoluit, ut capram nutricem, de qua ante diximus. Hic etiā dicitur cum Iupiter Titanas oppugnaret, primus obiecisse hominibus timorem, qui Panicos appellatur, ut ait Eratosthenes, hac etiam de causa huius inferiorem partē piscis esse formationē, quod muricibus id est maritimis conchillis hostes sit iaculatus, pro lapidum iactatione, Aegyptii autem sacerdotes, & nonnulli poëtæ dicunt, cū plures dii in Aegyptum conuenissent, repente uenisse eodē Typhona acerrimum gyganta, & maxime deorum inimicum, quo timore permotos, in aliam figuram se conuertisse. Mercurium factū esse Ibin. Apollinem autē quæ Threicia auis est et grus dicitur, Dianā cato simulatam, quibus de causis Aegyptios ea genera uiolari non sinere demonstrant, quod deorum imagines dicantur. Eodem tempore Pana dicunt in flumen se deiecisse, & posteriorem partem corporis effigiem piscis, alteram uero hirci fecisse, & ita à Typhone profugisse, cuius cogitatum Iouem admiratū effigiem eius inter sidera fixisse.

Aquarius.

Hinc complures Ganymedem esse dixerunt. Quem Iupiter propter pulchritudinē corporis ereptum paren tibus deorū ministrū fecisse existimatur. Itaq; ostenditur ut aqua aliquò infundēs. Hegesianax autē Deucaliona dicit esse, qd' eo regnate tanta uis aquæ se de cœlo profuderit, ut cataclysmus factus esse dicere. Eubulus autē Cecropē demonstrat esse antiquitatē generis cōmemorās et ostendēs anteq; uinū traditū sit hominibus, aqua in sacrificiis deorū usos esse, et ante Cecropē regnasse q̄ uinū sit inuentum.

malum.

3

Pisces.

Iogenites Erithracus ait quodam tempore Venerem cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratem uenisse, et eodem repente Typhona gyganta, de quo supra, diximus apparuisse. Venerem autem cum filio in flumen se proiecisse, & ibi figuram piscium forma mutasse, quo facto periculo esse liberatos. Itaque postea Syros quæ in his locis sunt proximi, destituisse pisces elitate, quod uereant eos capere ne simili causa deorum prælidia impugnatæ uideant, aut eos ipsos captare. Erato sthenes autem ex eo pisce natos homines dicit, de quo post dicemus.

Cetus.

DE hoc dicitur quod à Nepruno missus sit, ut Andromedam interficeret, de qua ante diximus. Sed à Perseo sit interfectus, propter immanitatem corporis, & illius uirtutem inter sidera collocatus.

Eridanus.

Hinc alii Nilum, complures etiã Oceanum esse dixerunt. Qui autem Nilum uolunt uocari, propter magnitudinem eius & utilitatem æquissimum esse demonstrant, præterea quod infra eum quædam stella sit clarius cæteris lucens, nomine Canopus appellata. Canopus autem insula flumine alluitur Nilo.

Lepus.

IC dicitur Orionis canem fugere uenantis. Nam cum ut oportebat eum uenatorem finxissent, uoluerunt etiam hoc significare aliqua de causa. Itaque leporem ad pedes eius fugientem finxerunt, quem nonnulli à Mercurio constitutum dixerunt, ei quod datum esse præter cætera genera quadrupedum ut alios pareret, alios haberet in uentre. Qui autem ab hac causa dissentiunt, negant tam nobilem & tam magnum uenatorem, de quo et ante in Scorpionis signo diximus oportere fingi leporem uenari. Callimachum quoque accusari, quod cum Dianæ scriberet laudes eam leporum sanguine gaudere, & eos uenari dixisset. Itaque Orionem cum Tauro decertantem fecerunt. Leporis autem hanc historiam memoriæ prodiderunt. Apud antiquos in insula Leru nullum leporem fuisse, sed ex eorum ciuitate adolescentium quendam studio generis inductum, ab exteris finibus leporem foeminam pregnantem attulisse, & ad eius partum diligentissime ministrasse. Itaque cum peperisset compluribus eius ciuitatis studiū incidisse, & partim precio, partim beneficio mercatos omnes lepores alere coepisse. Itaque non longo interuallo tantam multitudinem leporum procreata, ut tota insula ab his occupata diceretur, quibus cum ab hominibus nil daretur, in semina eorum impetu facto omnia comederunt. Quo facto incolæ calamitate affecti, cum famæ foret oppressi, communi consilio totius ciuitatis, uix denique eos abegisse ex insula dicuntur. Itaque leporis postea figuram in astris constituisse, ut homines meminissent, nil esse tam exoptandum in uita, quin ex eo plus doloris quam laticiae capere posterius cogeretur.

Orion.

Hinc Hesiodus Neptuni filium dicit, ex Euriale Minois filia natum, concessum autem ei ut super fluctus curreret, & in terra quædam modum Iphiclo datum dicitur, ut supra aristas curreret, nec eas infringeret. Aristonicus autem dicit quendam Hyrea fuisse Thebis. Pindarus autem in insula Chio. Hinc autem cum Ioue & Mercurium hospitio recepisset, petisse ab eis, ut sibi aliquid liberorum nasceretur. Itaque quo facilius petitum impetraret, bouem immolasse, et his pro epulis apposuisse, quod cum fecisset, poposcisse Iouem et Mercurium, quod corium de boue fuisset detractum, et quod fecerant utinam, in corium insudasse, et id sub terra poni iussisse, ex quo postea natum puerum quem Hyreus è facto Vriona nomine appellauit, sed uetustate et consuetudine factum est ut Orion uocaret. Hic dicit Thebis Chium uenisse et Oenopionis filiam Meropen per uinum cupiditate incensus compressisse, pro quo facto ab Oenopione excæcatus, & de insula eiectus existimat Lemnum ad Vulcanum peruenisse, & ab eo quendam ducem Cedalionem nomine accepisse quem collo ferens dicitur ad solem uenisse, & ab eo sanatus ut se ulcisceret Chium reuertisse.

Oenopio

Plinius in libro de leporibus nullus uiuere scribit.

Aristomachus.

Oenopione autē à ciuibus sub terra custoditū esse, quē postq̄ se inuenire posse desperaret Orion, in insulam Cretam peruenisse, & ibi uenari cōpissē cum Diana, & ei polliceri quæ supra diximus, & ita ad sidera peruenisse. Nonnulli autem aiunt, Oriona cū Oenopione propē nimia coniunctam amicitia uixisse, et quod ei uoluerit suum studium in uenando probare, Dianæ quoq; pollicitem, quæ supra diximus, & ita interfectum. Alii dicunt cum Callimacho, cum Dianæ uim uoluerit afferre, ab ea sagittis esse confixum, & ad sidera propter uenandi consimile studium deformatū. Ister autē dicit Oriona à Diana esse dilectū, & penē factum, ut ei nupsisse existimaret. Quod Apollo cum ægre ferret, & sæpe eam obiurgans, hoc fecisse, natantis Orionis longe caput solum uideri conspicatus, contendit cum Diana, eam non posse sagittam mittere ad id quod nigrū in mari uideretur, quæ cum uellet in eo studio se maxime artificē dici, sagitta missa caput Orionis traiecit. Itaq; cum fluctus interfectum ad littus adiecisset, et se eum Diana percussisse plurimum doleret, multis eius obitum prosecuta lachrymis, inter sidera statuisse existimatur. Sed quæ post mortem eius Diana fecerit, in eius historiis dicemus.

Deesse, nihil proficeret, uel simile uideatur.

Canis.

Hic dicitur ab Ioue custos Europæ appositus esse, & ad Minoa peruenisse. Quem Proctris Cephali uxor laborantem dicitur sanasse, & pro eo beneficio canem munere accepisse, quod illa studiosa fuerit uenationis, et quod cani fuerat datum ne ulla fera præterite eum posset, post eius obitum canis ad Cephalum peruenit, quod Proctris eius fuerat uxor, quem ille ducens secum, Thebas peruenit, ubi erat uulpes, cui datū dicebatur omnes canes effugere posse. Itaq; cum in unū peruenissent, Iupiter nescius quod faceret (ut Histrius ait) utrunq; in lapidem conuertit. Nonnulli hunc canem Orionis esse dixerunt, et quod studiosus fuerit uenandi cum eo cane quoq; inter sidera collocatum. Alii autem Icarii canem esse dixerunt, de quo ante diximus, quæ multa proposita suos habent auctores, sed canis habet in lingua stellam unam, quæ ipsa canis appellatur. In capite autem alteram, quam Iliis suo nomine statuisse existimatur, & Sirion appellasse propter flammæ candorem, quod eiusmodi sit, ut præter ceteras lucere uideatur. Itaq; quo magis ea cognoscerent Sirion appellasse.

Ouid. à Diana accepisse ait.

Ister.

Ut Lucianus in Dialogo, De corā ecclesia.

Procyon.

Hic ante maiorem canem exortu uidetur, sed à nonnullis Orionis esse existimat. Hac etiam de causa Procyonem appellatum, sed iisdem omnibus historiis quibus superior canis annumeratur.

Argo.

Hanc nonnulli propter celeritatem Argo dixerunt græce appellatā. Alii quod Argus eius fuerit inuentor. Hanc autem primam in mari fuisse complures dixerunt, & hac re maxime stellis esse figuratam. Hanc nauim factam Pindarus ait, in Magnesia oppido cui Demetrias nomen est. Callimachus autem in iisdem finibus ad Apollinis Aëlii templum, quod Argonautæ proficiscentes statuisse existimantur, in eo loco qui Pagasæ uocatur, ideo quod nauis Argo ibi primum compacta dicitur, quod est græce Pagasæ Homerus hunc eundem locum in Thessaliæ finibus esse demonstrat, Aeschylus autem & nonnulli aiunt à Minerua quandam materiam loquentem eodem esse coniunctam, sed huius non tota effigies inter astra uidetur, diuisa enim est à puppi usq; ad malum, significans ne homines nauibus fractis pertimescerent.

Centaurus.

Hic dicitur nomine Chiron Saturni & Phyllite filius esse, quod non modo ceteros centaurōs, sed hoies quoq; iusticia dicitur superasse. Aesculapiū et Achillē nutrisse existimat, pietate igitur et diligētia effecit ut iter astra numeraret, Apud hūc Hercules cū diuertisset, et simul cū Chirone sedēs sagittas cōsideraret, fert una eorū decidisse supra pedē Chironis et ita eū interfecisse. Alii autē dicūt cētaurū miratū quod tam breuibus sagittis, tā magna corpora cētaurorū interfecerit, ipsū cōtendere arcū conatū. Itaq; ex eius manu sagittā prolapsam

al. ualuisse.

prolapsam in pedem eius incidisse, pro qua re Iupiter eius misertus inter sidera eum constituit cum hostia quam supra aram tenens immolare uidetur. Hunc alii Pholon esse Centaurum dixerunt, eumque aruspicio præter cæteros plurimum et ualere. Itaque ad aram cum hostia uenire Iouis uoluntate figuratur.

Ara.

IN hac primum dii existimantur sacra & coniurationem fecisse, cum Titanas oppugnare conarentur, eam autem cyclopas fecisse, ab ea consuetudine homines dicuntur instituisse sibi, ut cum aliquam rem efficere cogitarent, prius sacrificarent quam agere cœpissent.

Hydra.

LN hac coruus insidere & crater positus existimatur, de qua hanc habemus memoriæ proditam causam. Coruus Apollinis tutela usus, eo sacrificante missus à fonte aquam puram petendum, uidit arbores complures ficorum immaturas, eas expectans dum maturescerent, in arbore quadam earum consedit. Itaque post aliquot dies coctis ficibus, & à coruo pluribus earum comelis, expectans Apollo coruum, uidit eum cum cratere pleno uolare festinantem, quo pro admisso eius dicitur, quod diu motatus sit Apollinem, qui coactus mora corui, alia aqua est usus, hac ignominia eum affecisse, ut quamdiu ficus coquerentur, coruus bibere non posset, ideo quod guttur habeat pertusum illis diebus. Itaque cum uellet significare sitim corui, inter sidera constituit crateram, & supposuit hydram, quæ coruum sitientem moratur. Videtur enim rostro caudam eius extremam uerberare, ut tanquam non sinat se ad crateram transire. Histus autem & complures dixerunt Coronida Phlegyæ filiâ fuisse, hanc autem ex Apolline Aesculapium procreasse. Sed postea Ischyn Elati filium cum eâ concubuisse, quod cum uideret coruus, Apollini nunciasse, qui cum fuerit antea candidus, pro incommodo nuncio, eum nigrum fecisse, & Ischyn sagittis confixisse. De Cratera autem hanc historiâ Philarchus scribit. In Chersoneso quæ confinis est Troiæ, ubi Protesilæi sepulchrum statutum complures dixerunt, urbs Phlagusa nomine dicitur, in qua Demiphon quidam, cum regnaret incidit eorum finibus repentina uastitas, & ciuium internitio miranda, quare Demiphonta permotum seruit misisse ad Apollinis oraculum remedium quærens uastitatis, responso autem dato, ut quotannis una de nobilium genere uirgo diis penatibus eorum immolaretur. Demiphon omnium filias præter suas sorte ductas interficiebat, usque dum cuidam ciuium loco nobilissimo eorum nato, perdoluit inceptum Demiphontis, qui negare cœpit de sua filia se passurum sortiri, nisi eodem regis filia coniecta essent, quo facto rex permotus, illius filiam sine sorte ductâ interfecit, quod Mastusius nomine uirginis pater instanti tempore simulauit se patriæ causa non ferre ægre factum, potuisset enim postea sorte ducta nihilominus interficere, quod paulatim dies regi in obliuionem perduxit. Itaque cum se prope amicissimum regi pater uirginis ostendisset, solenne sacrificium se habere dixit, eumque & filias eius ad id conficiendum inuitauit, qui nihil aliter futurum suspicatus, filias antea misit, ut ipse occupatus in re ciuili postea ueniret. Quod cum exoptanti Mastusio accidisset, filias eius interfecit, & sanguinem earum cum uino in cratere mixtum aduenienti regi pro portione dati iussit, qui cum filias desideraret & quid his factum esse rescisset, Mastusium cum cratere in mari proici iussit, quo facto mare quo ille proiectus est, memoriæ causa, Mastusium uocatum, portus autem adhuc crater dicitur, quam antiqui Astrologi stellis deformatiæ runt, ut homines meminissent, maleficium neminem temere lucrari posse, neque obliuionem inimiciarum fieri solere. Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum cratera esse quo Icarus sit usus, cum hominibus ostenderet uinum. Alii autem dolium esse, quo Mars ab Otho & Ephialte sit coniectus.

^a Ouid. 2. Pastor. addit coruum una attulisse hydrum quoque, et culpam moræ in illum reiecit, tunc qui se remoratus fuisset.

^b In alijs legitur Mastusium, nos ex Plinio Mastusium legendum duximus. uide lib. 4. cap. xi.

Piscis

Piscis qui Notius appellatur.

Hic uidetur ore aquam excipere à signo aquario, qui laboratē quondam Isim seruasse existimatur, pro quo beneficio simulacrum piscis & eius filiorū, de quibus ante diximus inter infra constituit. Itaq; Syri complures pisces non esitant & eorū simulastra aurata pro diis penatibus colunt. De hoc Hegesias scribit.

De quinq; stellis.

Eliguum est nobis de stellis quinq; quas complures ut erraticas, ita planetas græci uagos dixerunt. Quarum una est Iouis nomine Phaeton, quē Heraclides Ponticus ait, quo tempore Prometheus homines finxit, hunc pulchritudine corporis reliquis præstantem fecisse, cunq; suppressere cogitaret, ut certum redderet cupidinem Ioui nunciassē, quo factō missum Mercurium ad Phaetontem, persuassē ut ad Iouem ueniret, & immortalis fieret. Itaq; eum inter astra collocatum. Secunda stella dicitur Solis quam alii Saturni dixerunt. Hanc Eratosthenes à Solis filio Phaetontem appellatam dicit, de quo plures scripserunt ut patris inscienter currū uectus incēderit terras, quo factō ab Ioue fulmine percussus, in Eridanum deiectus, à Sole inter sidera sit perlatas. Tertia est stella Martis quam alii Herculis dixerunt, Veneris sequens stellam, hac ut Eratosthenes ait, de causa, quod Vulcanus cum uxore Venerē duxisset & propter eius obseruantia Marti eius copia non fieret, ut nihil aliud assequi uideretur, nisi suā stellam, Veneris sidus persequi, à Venerē impetrauit. Itaq; cum uehementer eum amore incenderet, id significans, è factō stellam Pyroënta appellauit. Quarta stella est Veneris Lucifer nomine, quam nonnulli Iunonis esse dixerunt. Hunc eundem Hesperum appellari multis traditum est historiis. Hic autem omnium siderum maximus esse uidetur. Nonnulli autem hunc Auroræ & Cephalii filium esse dixerunt pulchritudine multis præstantē, ex qua re etiam cum Venere dicitur certasse, ut etiam Eratosthenes dicit, eum hac de causa Veneris appellari, ex oriente sole & occidente uideri, quate ut ante diximus iure hunc & Luciferum, & Hesperum nominatū. Quinta stella est Mercurii nomine Stilbon, sed hæc est breuis & clara. Hæc autem Mercurio data existimatur, quod primus menses instituerit & præuiderit siderum cursus. Eueremus autē primam ait Venerem astra constituisse & Mercurio demonstrasse.

Saturni stella
ab alijs Phæon
uocatur, uide Ci
ce. de na. Deo.

Circulus Lacteus.

Ræteæ ostenditur circulus quidā in sideribus candido colore, quē Lacteū esse nonnulli dixerunt. Eratosthenes autē Mercurio dicit infanti puero insciam Iunonē dedisse lac, sed postquā rescierit eū Maiæ filium esse reiecisse eum à se. Ita lactis profusi splendorem inter sidera apparere. Alii dixerūt dormienti Iunoni Hercule suppositū & experrectā ei quod supra diximus fecisse. Alii autē Herculem propter nimiam auiditatē, multitudinem lactis appetisse, neq; in ore continere potuisse, quod ex ore profusum circulum signasse. Alii dicunt quo tempore Ops Saturno lapidem pro partu attuli iussisse ei lac præbere, quē cum pressisset māmam profuso lacte circulum deformatum, quem supra demonstrauimus. Nos autem omnium corporum deformationem dicere instituemus.

Circulus lacteus

Clarissis

CLARISSIMI VIRI C. IULII HY-

GINI AVGVSTI LIBERTI, DE DESCRIPTIO-

nibus formarum cœlestium, Liber III.

Arcti.

Draco incipiens à polo Boreo protinus dicere, quo utraq; Arcti nixe uehuntur Arctico circulo clausæ, & ita collocatæ ut alterius unaquæq; earum re supinata caput alterius tegere uideatur, ita tamen ut caput eius quæ superior fuerit ad caudam inferiorem contendat. Harum maior in extremo circulo pedes habet fixos. Præterea habet in capite stellas septem, omnes obscuras, in utriusq; auribus binas. In humero claram unã, in pede de posterioribus nouissimo duas. In summo interscapilio unã. In cruce de posterioribus primo unam, in pede priore duas. In cauda ipsa tres, ita totius sideris stellæ sunt omnino, xxi. Minor autem habet in stationis unoquoq; loco stellas singulas clare lucetes & super caudam tres, omnino septem, sed in prioribus caudæ stellis una, à qua polus appellatur, ut Eratosthenes dicit, per quem locus ipse mundus existimatur uersari. Reliquæ autem duæ choreutai dicuntur, quod circum polum uersantur.

Vrsa maior habet quinque, secundæ magnitudinis, et sex terciæ magnitudinis. Reliquæ sunt aut quatuor aut quintæ magnitudinis.

Vrsa minor, habet duas secundæ magnitudinis, & stellam polarem terciæ magnitudinis.

Draco.

Draco inter duas arctos collocatus uideatur, corporis sinu facto, arcton minorem ita includere, ut pene pedes eius tangere uideatur, cauda autem flexa caput maioris attingere suo capite tanquam reducto, circulum arcticum attingens, corpus ut in sphaeram complicati, & si quis diligentius attendit, uidere poterit caput Draconis ad maioris ursæ regionem caudæ collocari. Hic habet in utroq; tempore stellas singulas: In oculis singulas, in mento unã, & toto corpore reliquo passim claras decem, ita ut omnino sit stellarum quindecim.

Bootes siue Arctophylax.

Bootes super humerum sinistrum, & super coxam dextram, & in cruce sinistro habet stellas terciæ magnitudinis: Reliquæ sunt aut quatuor aut quintæ magnitudinis.

Bootes manus sinistram circulus arcticus includit, ita ut neque occidere neque exortiri uideatur. Ipse enim positus ab arctico circulo ad æstiuum definit inclinatus in longitudinem dextro pede æstiuo circulo nixus, huius humeros & pectus à reliquo corpore diuidit circulus qui per utrosq; polos transiens tangit arietem & chelas, hic quidem cum tauro & geminis & cancro et leone occidit, ideo sero occidere dicitur, magis & quod aditus à pedibus peruenit ad terram. At exortiens citius quam chelæ uidetur. Habet autem in sinistra manu stellas quatuor, quæ occidere nunquam uidentur, in capite stellam unã. In utroq; humero singulas,

Bootes.

in utraq;

in utraq; manu singulas, sed clariorem dextram, & sub ea alteram obscuram, & in cubito dextro claram unam. In zona unam clarius cæteris lucentem, hæc stella arcturus appellatur, in utrisq; pedibus singulas quæ omnino sunt xiiii.

Corona.

Corona septentrionalis octo habet stellas, quæ ferè omnes quartæ sunt magnitudinis præter Alphetam, quæ secundæ est magnitudinis.

Oronam humero sinistro prope contingere Arctophylax uidetur, quam engonasin dextri pedis calce coniungit, hæc cancro & leone exoriente occidere, cum scorpionis exortu perspicitur. Habet autem stellas nouem in rotundo dispositas, sed ex his tres clarius cæteris lucentes.

Engonasin siue Hercules.

Hercules insigniores stellas habet in capite, in humero dextro et super adiutorium dextrum, & super bumerum sinistrum, quæ singulæ tertie sunt magnitudinis, reliquæ ferè omnes sunt quartæ & sextæ magnitudinis.

Engonasin. Hic positus inter duos circulos arcticum & æstiuum, utrisq; pedibus & dextro genu quæ ante diximus arcticum circulum finit. Ita tamen ut dextro pede prioribus digitis circulum terminet, sinistro autem toto caput draconis opprimere conetur. Humeris autem uelut sustinens circulum æstiuum & manu dextra proiecta tangens. Leua autem è regione ad sinistrum genu portans, equali interuallo circuli æstiuus & genu sinistri. Hic occidens capite prius quam reliquo corpore deuenit ad terram, qui cum totus occidit * ut pendere pedibus ex arctico circulo uideatur, exortus autem pedibus quam reliquis membris. Habet autem in capite stellam unam. In sinistro brachio unam. In utroq; humero singulas clare lucentes. In manu sinistra unam, in dextro cubito unam. In utroq; latere singulas sed clariorem in sinistro. In dextro fœmore duas. In genu unam, in poplite unam, in crure duas, in pede unam quæ dicitur clara*. In sinistra manu quatuor quas pellè leonis nonnulli esse dixerunt. Ita sunt omnino decem et nouem.

Lyra.

Lyra, quæ & uultur cadens, habet stellas decem, quarum insignior est Vega primæ magnitudinis.

Lyra. Hæc posita est contra regionem eius loci qui est inter genu & manum sinistram eius qui Engonasin uocatur, cuius ipsa testudo spectat ad arcticum circulum. Summum autem cacumen ad polum Notium contendere uidetur, hæc lyra uirgine exoriente occidere uidetur, & cum sagittario exortu perspicitur, habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas. In summis cacuminibus eorum quæ in testudine ut brachia sunt coniecta singulas in mediis, iidem quas humeros Erato sthe-

Corona m

Draco sub II est. Bootes sub III & IIII

m Hercules

Ita figuratur, & c. uel simile quid deesse uis datur

Lyra

h res sing'g

nes fingit singulas, in scapulis ipsius testudinis duas, in ima lyrae quæ & basis totius uidetur unam, & omnino sunt ix.

Olor.

Cygnus habet unam insignem stellam secundæ magnitudinis in cauda, uocaturq; Deneb adigege, & unam terciæ magnitudinis in ala dextra & unam eiusdem magnitudinis in extremitate alæ sinistra, reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

Lox. Huius una ala est ad circūduktionem huius circuli qui arctos uocatur, cōtingēs extremum pedem sinistrum eius qui Engonasin uocatur. Sinistram autem habet alam paululum extra circulum æstiuū pene coniūgēs pedibus Pegasi, æstiuus aut circulus rostrum eius à reliquo corpore diuidit. Cauda iungitur extrema cum capite Cephei, hic cum uirgine & chelis occidens prius capite quàm reliquis membris deuenit ad terrā, exortur aut cum Capricorno. Hic habet in capite stellā clare lucentē unā. In collo alteram pari fulgore, in utriusq; penis quinas. Supra caudā unā, omnino habet stel. xii

Cepheus.

Cepheus omnes stellas quas habet, sunt quartæ & quintæ magnitudinis præter unā Alderaimim in dextero brachio, quæ est terciæ magnitudinis.

Cepheus à tergo minoris arcti constitutus includitur arctico circulo à pedibus ad pedes ut præter humeros et caput eius nihil occidere uideatur, nec longe abest à flexu draconis quæ capite primū efficere uideatur, Cepheus aut manibus utriusq; proiectis figuratus, tāto distat interuallo à pedibus arcti minoris quantum spaciū inter pedes Cephei uideat, huius caput scorpionis exorto occidere, cum sagittario exortu uideat. Hic aut habet in capite stellas duas, in manu dextra unam, in cubito obscurā unam, in sinistra manu & in humero singulas. In dextero humero unā. In zona quæ mediū eius diuidit corpus tres stellæ clare uidentur. In latere dextro obscurā unā, in sinistro genu duas. In utriusq; pedibus singulæ, supra pedes stellæ quatuor, hic totus omnino stellarum numerus xix.

Cassiopeia.

Cassiopeia unam habet cæteris insigniorem stellam terciæ magnitudinis & in pectore positam, Scheder nomine. Habet & unā in coxis, atq; unam in medio sedis, & unam in genibus terciæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

Cassiopeia sedens in siliquaastro collocata est, cuius sedilis & ipsius Cassiopeiæ pedes positi in ipsa circunductione circuli qui arcticos uocatur, effigies autem corporis ad æstiuum circulum peruenit, quem capite & dextera manu tangit, Hanc prope mediā diuidit circulus is qui lacteus appellatur, proxime Cephei signum collocatam. Hæc occidens cum scorpione

Y Cepheus

Y Cassiopeia

scorpione capite, cum sedili resupino ferri perspicitur. Exoriti autem cum sagittatio, huius in capite stella ostenditur una, in utroque humero una, in mamilla dextra clara una. In lumbis magna una, in sinistro femore duæ, in genu una, in pede ipsius dextro una, in quadrato quo sella deformatur una, in utrisque angulis singulæ clarius ceteris lucentes. Hæc igitur est omnino stellarum xiii.

Andromeda.

Andromeda habet septem stellas tertie magnitudinis, unam scilicet in capite & quatuor in brachio sinistro & unam in palma dextra.

Andromeda prope Cassiopeiam, supra caput Persei, breui interuallo dissidente perspicit collocata, manibus diuersis uincta, ut antiquis historiis est traditum: cuius capite qui Pegasi uentri coniungitur. Eadē enim stella et umbilicus Pegasi et Andromedæ caput appellatur, huius medium pectus & manū sinistram circulus æstiuus diuidit. Occidit autem cum pisce de duobus secundo, quem Andromedæ subiectum brachio supra diximus. Exoriete Libra & scorpione capite priusquā reliquo corpore peruenit ad terram. Exoritur autem cum piscibus et Ariete: hæc, ut supra diximus, habet in capite stellam clare lucentem unam, in utroque humero unam, in cubito dextro unam, in ipsa manu unā, in sinistro cubito uel in brachio unam. In manu altera unā, in zona tres, super zonā quatuor, in utroque genu unam, in pedibus autē binas. Itaque omnino est stellarum numerus xx.

Perseus.

Perseus inter insigniores stellas habet unam in dextro latere secundæ magnitudinis, nomine Algenib, & quatuor in sinistro genu & crure tertie magnitudinis, habet & unam secundæ magnitudinis, in Ras dal gol, hoc est, in capite Medusæ, quod capite sinistro tenet, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Vius sinistram crus & humerum leuū, circulus æstiuus à reliquo corpore diuidit. Ipse manu dextra arcum cum circulum tangit, dextro pede caput autigæ premere uelut currens uidetur. Idem occidens sagittatio & capricorno exotto inclinatur ad caput uersus, cum ariete & tauro testus exoritur. Habet autē in utroque humero stellam unam, in manu dextra clare lucentem unam qua falcem tenere dicitur, quo telo Gorgonam interfecit. In sinistra, alteram, qua caput Gorgonis tenere existimatur, habet præterea in uentre stellam unam, in lumbis alteram, dextro femore unam, ad genu unam, in tibia unam, in pede unam obscuram, in sinistro femore unam, in genu alteram, in tibia duas, in sinistra manu, quod Gorgois caput uocatur, stellas quatuor, omnino est stellarum numerus decem & septem: Caput eius & falx sine sideribus

apparent, hunc Aratus cum diceret inter sidera Ceconismenon figuratum, acceperunt ΛΑΚΟΝΙΣΜΕΝΟΝ

hæc complures

Andromeda

Y

♄ Perseus

complures eum puluerulentum dicere, quod minime conuenit posse inter sidera etiam puluerulentum accipere. Quod si esset, dignior erat Orion cui idem ascriberetur. Primum quod assidue est uenatus, & semper in terra fuit. Denique adhuc inter sidera uenari uidetur. Perseus autem qui assidue uolabat, non potest puluerem habere. Quid igitur est, cum uellet Aratus eum currentem, obscure significare, usus Aetolorum consuetudine ceconismenon dixit, Aetoli enim cum uolunt aliquem decurrere significare ceconismenon dicunt, id quod Aratus uoluit demonstrare non ut illum uolantem assidue puluerulentum dicat. Quod a multis perpetam est intellectum.

Verfus Arati hi sunt.

4 ἡδὲ οἱ ἀσπίδα μὲν ἐπὶ λαίωματι τὰ δὲ ὤμω
 πικρῶν δίσφοιο. τὰ δ' ἐν ποσσὶν οἷα δὲ ἰάνω
 ἰχθὺν μὲν ἐν ποσσὶν μὲν ἐν δὲ παρῆσι.

Auriga.

Auriga unam insignem habet stellam primae magnitudinis, nomine Alhanoth iuxta capram, & unam in spatula dextra secundae magnitudinis, unam in cauilla sinistra, & unam in cauilla dextra tertiae magnitudinis, reliquae sunt quartae et quintae magnitudinis.

Eniochus autem circulo æstiuo genuum sine, prætere a humero sinistro usque ad zonam diuiditur ab eo, quem supra Lacteam orbem diximus. Huius

dexter pes tauri cornu sinistro stella coniungitur, idem una manu ut lora tenens figuratur. Cuius in humero sinistro capra. In manu autem duo hædi stellis formati dicuntur. Totus autem pedibus Persei subiectus, caput habens contra ursae maioris aspectum, hic occidere sagittarii & capricorni exortu uidetur. Exoriri autem Ophiucho & engonasin occidente. Habet prætere stellam unam in capite. In utroque humero unam, sed in sinistro clariorem, quæ uocatur capra, in utroque cubito unam, in manu duas, quæ hædi appellantur, stellis prope occidentibus formati. Ita omnino sunt numero septem.

Serpentarius.

Serpentarius habet quoque stellas tertiae magnitudinis, unam scilicet in capite, quæ uocatur Ras alauque, alteram in palma sinistra & tertiam post illam, quartam in genu dextro, & quintam in genu sinistro, reliquæ sunt quartae & quintae magnitudinis.

Ophiuchus inclinatus a capite, ut qui resupinati uidetur manibus anguem tenere, figuratus est, huius autem humeri ab æstiuo circulo diuiduntur a reliquo corpore. Ipse genuum sine ab æquinoctiali terminatur circulo. Pede sinistro præmens oculos, dextro autem testudini scorpionis inixus. Anguis autem qui ab eo tenetur prope extremo ore coronam contingens medium præcingit Ophiuchum, cauda breuior quam superiore corpore, qua manu sinistra ipsius signi figuratur, ita tamen ut extrema cauda circulum æquino-

Auriga II

Serpentarius Ophiuchus

æquinoctialem cum aquilæ cauda iungat. Occidens autem exortu geminorum Cauri & leonis peruenit ad terram, exortiens autem cum scorpione & sagittario apparet. Hic habet in capite stellam unam, in utroque humero singulas, in sinistra manu tres, in dextra manu quatuor, in lumbis duas, in utroque genu singulas, in dextro crure unã, in utroque pede singulas, sed clariorem in dextro, itaque est omnino stellarum numerus sexdecim. Anguis autem habet in summo capite stellas duas, sub capite tres uno loco omnes, ad manum ipsius Ophiuchi sinistra duas, sed quæ maxime ad corpus eius accedit clariorem. Et in dorso anguis ad ipsam corporis coniunctionem quinque, & in prima curuatura caudæ quatuor. In secunda, caput uersus, habet stellas sex. Ita est omnino stellarum numerus xxxiii.

Sagitta.

In sagitta, unã est quartæ magnitudinis, tres quintæ & una sextæ.

Sagitta inter duos circulos æstiuum & æquinoctialem, signo aquilæ superposita, diuiditur ab eo circulo qui utroque polo subiectus ad cancrum & capricornum peruenit, huius cacumine ad equipedum regionem spectat, altera pars ad humeros Ophiuchi tendit, hæc occidit Virginis ortu. Oritur autem cum scorpione. Habet omnino stellas quatuor, quarum una in principio materiæ, altera in medio, duæ reliquæ in eo loco quo ferrum solet affigi diuersæ uidentur.

Aquila.

Aquila unam habet in capite secundæ magnitudinis, atque unam inter duas spatulas eiusdem magnitudinis, duas in spatula sinistra terciæ magnitudinis, atque unam super collum secundæ magnitudinis, reliquæ sunt quintæ magnitudinis.

Aquila ala dextra non multum extra circulum æquinoctialem prodire, sinistra autem non longe à capite Ophiuchi figurata uidetur. Præterea rostrum eius à reliquo corpore diuidit circulus quem supra diximus à cancro ad capricornum peruenire. Media autem finitur ab eo quem supra Lacteam orbem demonstrauimus esse, hæc exorto leone occidit. Exoritur autem cum capricorno: habens in capite stellam unam, in utraque penam unã, in cauda unã. Itaque omnino sunt quatuor.

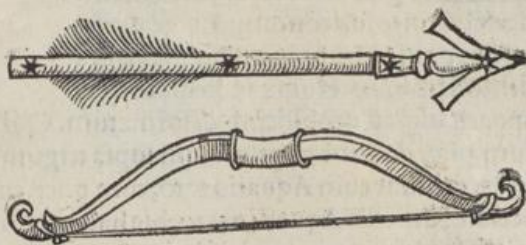
Delphin.

Delphin habet quinque stellas terciæ magnitudinis, unã scilicet in cauda, & reliquas in lumbo. Habet etiam duas quartæ magnitudinis in cauda, reliquæ sunt sextæ magnitudinis.

Delphin non longe ab aquilæ signo figuratur, in curuatione caudæ nouissimæ æquinoctialis circuli circūductione tangit, capite prope contingens equi Pegasi rostrum, hic exoritur cum sagittario

h 3 tii po

Sagitta

Aquila

Delphin

rii posteriore parte. Occidit autem cum uirgo exorta est à capite, habet aut in capite stellas duas, supra caput ad uerticem duas alias, ad ea quæ in uentre uelut pennæ uidentur habet stellas tres, in scapulis unâ, in cauda duas. Itaq; omnino sunt stellæ numero decé.

Pegasus.

Aequus alatus habet quatuor stellas secundæ magnitudinis, scilicet super renes, super humerum dextrum, & inter duas spatulas. Habet & tres tertiæ magnitudinis, nempe in genu dextro, unam in pectore, & quæ reliquas præcedit in collo. Reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

Quis arcticum circulum spectans pedibus æstiuo orbe niti, extremo caput delphini tãgete uidetur. Aquarii manum dextrâ ceruice sua coniungens, & utrisq; piscib. clausus, quos in xii. signis postea demonstrabimus. Huius in stellis corpus apparet usq; ad umbilicum deformatum. Qui occidit cum pisce de duobus primo, qui supra tergum eius est fixus, exoritur cum Aquario toto, cum pisce, cum quo occidit, & manu Aquarii dextra: hic habet in rostro stellas duas obscuras, in capite unam, in maxilla unam, in utrisq; auribus singulas, in ceruicibus quatuor obscuras, sed maxime lucet quæ capiti proxima apparet, in humero clarâ unam, in pectore unam, in scapilio unam, in umbilico nouissimam unam, quæ Andromedæ uocatur, in genibus utrisq; singulas, in utrisque poplitibus singulas, ita sunt omnino numero xxiii.

Trianguli tres stellæ sunt tertiæ magnitudinis, quarta quartæ, quæ extra angulum inuenitur.

Deltoton aut ut in triangulum deformatum, æquis quodammodo lateribus duobus, uno breuiore sed prope æquali reliquis, inter æstiuum & æquinoctialem circulum supra caput Arietis, nō longe ab Andromedæ dextro cruce, & Persei manu sinistra collocatum. Cum Ariete toto occidens. Exoriens aut cum eiusdem dimidia priorē parte, habet aut stellâ in uno quoq; angulo unâ. Omnes ariens stellæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter duas in cornu quæ sunt tertiæ.

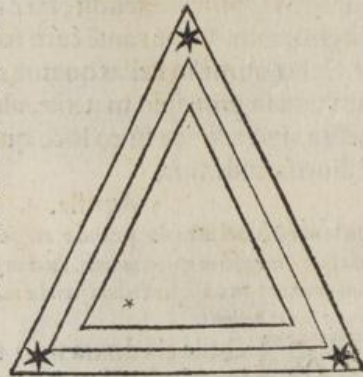

Nunc protinus duodecim signorum figurationem dicemus. Quorum est princeps Arius, in æquinoctiali circulo consistens, caput ad exortum habens conuersum. Occidens à primis pedibus & exoriens caput infra triangulum quod supra diximus tenens collocatum, pedibus prope contingens caput Pistricis, habet autem in capite stellam unâ, in cot-

X Pegasus

Y Deltoton

Aries, signum .i. zodiaci.

nibus

nibus tres, in ceruice tres, in pede prioro de primis unā, in interscapilio quattuor, in cauda unam, sub uentre unam, in lumbis tres, in pede posteriore unam, quæ sunt omnino numero octodecim.

Taurus.

Taurus unam habet stellam primæ magnitudinis, uocaturq; Aldebaran, seu oculus tauri, in pectore, supra nares & in uno extremo cornu habet stellas tertie magnitudinis, habet & congeriem stellarum quintæ magnitudinis, quas pleiades uocant, haud procul ab ore, aut secundum alios in dorso.

Taurus ad exortū signorū diuisa media parte collocatus, ut incipere genu ac defigere ad terram uideatur, caput eodē habens attentum. Genua eius reliquo corpore diuidit circulus æquinoctialis, cornu sinistro, ut supra diximus, coniungitur cum sinistro pede eius qui Auriga appellatur, inter huius finitionē corporis & arietis caudam stellæ sunt, quas Vergilias nostri græci aut pleidas appellauerūt. Hic a uersus occidit & exoritur, habet in cornibus singulas stellas, sed in sinistro clariorem, utrisq; oculis singulas, in fronte media unā, ex quibus locis cornua nascuntur singulas, quæ septē stellæ Hyades nuncupantur. Et si nonnulli quas duas diximus nouissimas stellas negauerint esse, ut omnino Hyades essent quinque. Præterea in sinistro genu prioro habet stellam unam. Et super ungulam unam, in dextro genu unā, & in interscapilio tres, nouissimam earum ceteris clariorem, in pectore unam, quæ sunt omnino præter uergilias quatuordecim.

Gemini.

Gemini duas habent stellas secundæ magnitudinis in capitibus, quarum una uocatur Ras algense, habent aliquot tertie magnitudinis, in genibus & coxis, & multas quartæ & quintæ magnitudinis.

Gemini ab Aurigæ parte dextera supra Orionem collocari uidentur, ita tamē ut Orion inter taurū & geminos sit constitutus, capita eorum diuiduntur à reliquo corpore, circulo eo qui æstiuum diffinit supra est dictus. Ita ut complexa corpora inter se tenentes, occidant directi à pedibus. Exoriuntur autē inclinati ut iacentes, sed is qui Cancro est proximus, habet in capite stellā unam claram, in utrisq; humeris singulas claras, in dextro cubito unam, in genibus utriusque singulas, in pedibus utrisq; singulas, alter autem in capite unam, in sinistro humero unam, in dextro alteram, in utrisq; manibus singulas, in dextro genu unam, in sinistro genu alteram, in pedibus utrisq; singulas & infra sinistrum pedem unam quæ propus appellatur, & sunt octodecim.

Taurus, signū. 2.

Gemini, sig. 3.

Cancer.

Cancer nullam habet insignem stellam, sed omnes sunt uel quartæ uel quintæ magnitudinis.

Hunc medium diuidit circulus æstiuus ad leonis exortus spectantem paululum supra caput hydræ collocatum. Occidentem & exorientem posteriori re corporis parte. Hic autem habet in ipsa testa stellas duas, quæ asini uocantur, de quibus ante diximus, in pedibus dextris singulas obscuras, in sinistro pede primo duas, in secundo duas obscuras, in tertio unam, in quarto primo unam obscuram, in ore unam, in ea quæ chela dexterior dicitur tres similes, non grandes, in sinistra similes duas. Et ita est omnino stellarum numerus decem & octo.

Cancer, signū. 4.

Leo.

Leo habet duas stellas primæ magnitudinis, quarum unam uocatur Calbalzet, id est, cor leonis, alia Deneb alzet, hoc est, cauda leonis. Habet tres secundæ magnitudinis, duas in ceruice & unam in dorso, reliquæ sunt tertie, quartæ, quintæ, & sextæ magnitudinis.

Leo spectans ad occasum supra corpus hydræ a capite quæ cancer instat usque ad mediâ partem eius constitutus, medius æstiuo circulo diuiditur, ut sub ipso orbe priores pedes habeat collocatos, occidens a capite & exoriens, hic habet in capite stellas tres, in ceruicibus duas, in pectore unam, in interscapilio tres, in media cauda unam, in extrema alterâ magnâ, sub pectore duas, in pede priorē unam clarâ, in uentre clarâ unam, & infra alteram magnam unam, in lumbis unam, in posteriore genu unam, in pede posteriore clarâ unam. Et ita est omnino numerus stellarum decem & nouem.

Leo, signū. 5.

Virgo.

Virgo unam habet stellam primæ magnitudinis, uocaturque ea Azimech, id est, spica uirginis, habet deinde sex tertie magnitudinis, tres in ala sinistra, unam in latere dextro, unam in manu dextra, et unam sub ala dextra, reliquæ sunt quartæ, quintæ & sextæ magnitudinis.

Virgo infra pedes Bootæ collocata, capite posteriorē partē leonis dextra manu circulum æstiualem tangit, ac inferiorem partem corporis supra coruū & hydræ caudam habere perspicitur. Occidens capite priusquam reliquis membris, huius in capite est stella una obscura, in utrisque humeris singulæ, in utrisque pennis binæ, quarum una stella quæ est in dextra penna ad humerū defixa protygeter uocatur. Præterea habet in utrisque manibus singulas stellas, quarum una quæ ex in dextra manu, maior & clarior conspicitur, in ueste autem habet passim stellas septē, in utrisque pedibus singulas. Omnino stellarum numerus xvi.

Virgo. sig. 6.

Scorpius

Scorpius.

Scorpius unam habet insignem stellam secundæ magnitudinis, quæ cor scorpionis uocatur, habet & multas tertie magnitudinis, quatuor scilicet in fronte, duas in corpore, quinque in spondilibus, & unam in spina, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Corpii prior pars, quæ Chelæ dicitur, ita præmitur ab æquinoctiali circulo, ut eum sustinere uideatur. Ipse autem pedibus Ophiuchi, de quo supra diximus, subditus extrema cauda circulum hyemalem contingere uidetur, neque longe est ab eo quod pro hostia centaurus ferre prospicitur. Occidit autem inclinato capite, exoritur erectus à chelis: hic habet stella in his quæ chelæ dicuntur in unaquaque earum binas, ex quibus primæ sunt clariores. Præterea habet in fronte stellas tres, quarum media est clarissima, in interscapilio tres, in uentre duas, in cauda quinque, in acumine ipso quo percutere existimatur duas. Omnino stellarum novendecim.

Libra, sig. 7. Scorpius, signū. 8.

Sagittarius.

Sagittarius duas habet stellas secundæ magnitudinis, in pede scilicet sinistro, & sub cauilla eius, habet præterea multas tertie magnitudinis, unam scilicet in hasta sagittæ, unam in manubrio, duas in arcu, unam sub axilla, unam sub cauilla dextra & c. reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Agittarius autem spectans ad occasum Cætauri corpore figuratur uelut mittere sagittas incipiens, à pedibus usque ad humeros in hyemali circulo collocatus, ita ut caput eius solum extra eum circulum quem supra diximus apparere uideatur, cuius arcus lacteo circulo medius diuiditur, ante pedes eius est quædam corona stellis effecta, de qua prius diximus. Hic præceps occidit, exoritur directus. Habet autem in capite stellas duas, in arcu duas, in sagitta unam, in dextro cubito unam, in manu priori unam, in uentre unam, in interscapilio duas, in cauda unam, in priori genu unam, in pede unam, in inferiori genu unam, in pollice unam. Omnino est stellarum quindecim. Corona autem Cætauri est stellarum septem.

Sagittarius, signū. 9.

Capricornus.

Capricorni omnes stellæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter duas in cornu posteriori, & alias duas in spina dorsi, quæ sunt tertie magnitudinis, quæ propior est caudæ uocatur Deneb algedi, hoc est, cauda capricorni.

Capricornus ad occasum spectans, et totus in zodiaco circulo deformatus cauda & toto corpore, medius diuiditur ab hyemali circulo, suppositus aquarii manui sinistra,

nistræ, occidit aut præceps, exoritur autê directus, sed habet stellâ in naso unam, infra ceruicem unam, in pectore duas, in priore pede unam, in priore eodem alteram. Inter scapilio habet stellas septem, in uentre septê, in cauda duas, & est numerus stellarum .xxi

Capricornus, signū. 10.

Aquarius. Aquarius habet stellam unam secundæ magnitudinis sub axilla, & aliquot tertiæ magnitudinis in utroq; brachio, habet & unam primæ magnitudinis, nomine Fomahort in sine fusionis aquæ, reliquæ sunt aut quartæ aut quintæ magnitudinis.

Quarius habet pedes in hyemali circulo fixos, manum autem sinistra usq; ad Capricornū portingens, spectans ad exortū, qui cum ita sit figuratus, necesse est eum corpore prope resupinato uideri. Effusio aquæ peruenit ad eum piscem qui solitarius figuratur, de quo posterius dicemus. Sed Aquarius & occidit & exoritur capite priusquã reliquis membris. Hic habet in capite stellas duas obscuras, in utrisq; humeris singulas magnas, in sinistro cubito unã grandẽ, in manu priori unam, in utrisq; mâm̃is singulas obscuras, in lumbo interiore unã, in utrisq; genibus singulas, in dextro crure unã, in utrisq; pedibus singulas. omnino est stellarū quatuordecim. Effusio aquæ cum Aquario ipso est stellarum triginta. Sed in his omnibus prima & nouissima clara.

Aquarius, sig. 11.

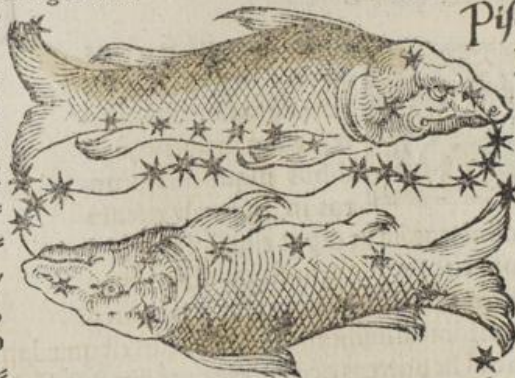

Pisces.

Omnes stellæ pisciū sunt quartæ aut quintæ aut sextæ magnitudinis, præter duas tertiæ magnitudinis, quæ in reflexione piscium inueniuntur.

Orū alter Notius, Boræus alter appellatur, ideo quod unus eorum qui Borgus dicitur inter æquinoctialē & æstiuū circulū sub Andromedæ brachio collocatus, & arcticū solum spectans constituitur, alter autē in zodiaco circulo extremo sub scapulis equi, non longe ab æquinoctiali circulo collocatus, spectans ad occasum. Hi pisces qui-

Pisces, sig. 12.

Sic enim nostri codices habent, tamen si alij uerum scilicet malint legere, uersus Arati sunt, & τὰ μὲν εἰς ἀσπὶν ἰπὸς καλὸς τὸ μίγρον τὸ δὲ φάτε & ὀνόμασμον ὑποφασον καλλίσον. bu scdâ stellis ut lineola ab arietis pede primo cõiunguntur, quorū inferior ante occidere & exoriri uideretur. Habet decẽ & septem, & Boræus omnino duodecim. Cõiunctio eorū habet ad Aquilonem spectans stellas tres, ad alterã partem tres, ad exortum tres. In commissa tres, omnino duodecim: horum coniunctionem quæ à pede arietis primo notatur, Aratus græce σῶστρος καὶ ὑπὸ φασον. Cicero nodum coelestẽ dicit, qui utrunq; uolunt significare, eum nodum non solum pisciū, sed etiam totius sphaeræ esse, quo enim loco circulus ab arietis pede Mesembrinos dicitur, qui meridiem significet, & quo loco is circulus Mesembrinos coniungitur, & transit æquinoctialem circulū, in ipsa coniunctione circulorum nodus piscium significatur, quare eum nõ modo nodum piscium sed etiam coelestium nodum appellauerunt.

Pisces

Pistrix.

Cetus habet tres stellas secundæ magnitudinis, uidet
licet unam in uentre, quæ uenter ceti nominatur, &
duas in cauda, habet et multas terciæ magnitudinis,
quarum insigniores sunt Menkar & una in medio
oris, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Pisces à media cauda diuidi-
tur ab hyemali circulo, spe-
ctas ad exortum, rostro pro-
pe posteriorē atietis pedem
iungēs: huius priorem partem corporis
qui spectat ad exortus prope alluere flu-
men Eridani uidetur, hæc cadit exorto
cancro & leone, exortitur autem cum
Cetauro & geminis, sed habet in extre-
ma cauda stellas duas obscuras, ab eo lo-
co usq; ad reliquā corporis curuaturā,
quinq; sub uentre sex, omnino sunt xiii.

Eridanus.

Fluvius Eridanus habet unam stellam nomine Acari
nar primæ magnitudinis, sed quæ in nostra regione
uix uideri potest, tantum declinat ad austrum, habet
quatuor terciæ magnitudinis, et multas quartæ ma-
gnitudinis.

Eridanus à sinistro pede
profectus Orionis, & per-
ueniēs usq; ad pistricem,
rursus diffunditur usque
ad leporis pedes & proti-
nus ad antarcticū tendit circulū. Huius
figurationem circulus hyemalis diuidit
ab eo loco quo prope coniungitur ce-
to, hic scorpione & sagittario exorto oc-
cidere, exortiri autem cum geminis &
cancro uidetur, habet autem stellas in
prima curuatura tres, in secunda tres, itē
in tertia usq; ad nouissimā septem, om-
nino est stellarum numerus tredecim.

Lepus.

Habet lepus unam in medio corporis, & unam sub
uentre terciæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ &
quintæ magnitudinis.

Lepus autem infra sinistrum
pedem Orionis per hyema-
lem circulum fugiens, ab
eo inferiore parte corporis
diuisus, occidit sagittario exorto, oritur cum leone. Habet autem stellas in utrisq; auribus
singulas. In corpore passim dispositas duas, in pedibus prioribus singulas. Et ita est
omnino stellarum sex.

Orion:

Orion.

Orion pulcherrima cōstellatio, habet duas primæ magnitudinis, unam scilicet in humero dextro, quæ Bedalgenze uocatur, & alteram in pede sinistro, quæ Regel algenze appellatur, in cingulo habet tres secundæ magnitudinis, & unâ in humero sinistro, in brachio sinistro et in ense habet aliquot tertiæ magnitudinis, super genu dextrû habet quoq; unâ eiusdē magnitudinis, quæ in fuste inueniuntur, sunt quintæ magnitudinis.

O Orion. Hunc à zona & reliquo corpore æquinoctialis circulus diuidit cum Tauro decertantem collocatum, dextra manu clauam tenentem, in cinctum ense, spectantem ad occasum, et occidentem exorta scorpionis posteriori parte & Sagittario exoriente, cum cancro autem toto corpore pariter exurgentem, hic habet in capite stellas tres claras in utrisq; humeris singulas, in cubito dextro obscurâ unâ. In manu similem unâ, in zona tres, in eo quo gladius eius deformatur tres obscuras. In utrisq; genibus singulas claras. In pedibus singulas obscuras. Omnino sunt decem & septem.

Laelaps.

Canis maior habet unam in capite primæ magnitudinis, nomine Alhabor, splendidissimam stellam, Veneri ferè similem. Habet deinde quoq; tertiæ magnitudinis unam in pede dextro, alterâ in coxa sinistra, tertiam inter duas coxas, quartam in extremitate caudæ & quintam in extremitate pedis dextri, reliquæ in auribus, collo, pectore & genibus sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Canis leporē fugientem consequens posterioribus pedibus diuiditur ab hyemali circulo, pedē dextrû Orionis pene suo capite coniungens, capite ad occasum spectans, sed caput ad æquinoctiale circulū tendit. Occidēs oriētē sagittario, exoriēs autē cum cancro, habet in lingua stellâ unâ quæ canis appellatur. In capite autē alterâ, quam nō nulli Sition appellant, de quo prius diximus. Præterea habet in utrisq; auribus obscuras singulas. In pectore duas. In pede priore tres, inter scapulas tres, in sinistro lûbo unâ, in pede posteriore unam. In pede dextro unâ, in cauda quatuor. omnino sunt decem & nouem.

Procyon.

Canis minor duas duntaxat habet stellas, unam primæ magnitudinis in uentre, quæ al'gomeisa uocatur, & aliam quartæ magnitudinis in collario. Sunt qui quoq; unam ponunt in capite.

Procyon. Hic in lacteo circulo, defixis pedibus æquinoctialem circulū tangit. Spectat ad occasum ut inter geminos & cancrum cōstitutus, qui, quod ante maiorem canē exoritur, Procyon est appellatus. Hic autē occidit exortu capricorni, exoritur cum leone & habet unâ stellam in capite & aliam in pectore. In lumbis

II 95

95

Canis maior

Procyon

95

Canis minor

In lumbo unā, sed omnino stellarū numerus iii.

Nauis.

Nauis unam habet primæ magnitudinis, qui Canopus uocatur, poniturq; in præcipuo remo, sed quæ longe defleuit ad austrum. Habet sex secundæ magnitudinis, unam in transtro, aliam in sectione transtri & c. habet quoq; multas tertie & item multas quartæ magnitudinis, quæ in malo ponuntur, sunt quartæ magnitudinis.

Rgo. Huius puppis hyemalem circulum & maioris canis caudam contingens inferiori parte, nouissime nauis inclinata Antarcticum circulum tangit. Occidens sagittario & capricorno exorto, ut in mari collocata, exortiens cū uirgine & chelis. Hęc habet in puppi ad singula gubernacula, ad primum stellas quinque, ad alterum quatuor, circum carinam quinque, & sub reiectum quinque, Ad malū quatuor, in tota est stellarum uiginti trium. Quæ, quare non sit tota in mundo collocata prius diximus.

Phylliris.

Centaurus in pede dextro duas habet stellas primæ magnitudinis, in pede uero sinistro habet unam secundæ magnitudinis, similiter super coxam dextram, et sub uentre, atq; super calcaneum pedis dextri, & super genu sinistrum, habet & multas tertie, quartæ, & quintæ magnitudinis.

Centaurus. Hic ita figurat ut in antarctico circulo niti pedibus, humeris hyemalē sustinere uideat, capite prope caudam hydræ coniungens, hostiā dextra manu tenēs supinam, quæ pedibus & extremo ore circulum hyemalem tangit, inter eum & antarcticum orbem collocata. Centauri autē crura à reliquo corpore diuidit circulus qui lacteus appellatur. Hic spectans ad ortus signorū, totus occidit aquario & piscibus exortis, exortitur autē cum scorpione & sagittario, habet autē stellas supra caput tres obscuras, in utrisq; humeris singulas claras, in cubito sinistro unam, in manu unam, in medio pectore equino unam, in prioribus poplitibus utrisq; singulas, in interscapilio quatuor, in uentre duas claras, in cauda tres, in lumbo equino unā, in genibus posterioribus singulas, in poplitibus singulas, omnino sunt xxiiii. Hostia autē habet in cauda duas, in pede de posterioribus primo unam, in utrisq; pedibus unam, in interscapilio unam clarā, & in priore parte pedum unam, infra alterā, in capite tres dispositas. Omnino sunt numero decem.

Ara.

Ara habet septem stellas, ex quibus quinque sunt quartæ magnitudinis & duæ quintæ.

Ara antarcticū circulū prope tangens inter hostiæ caput & scorpionis caudā extremam collocat, occidēs arietis exort-

Argo nauis

Centaurus

i tu, exo

tu exoriens cum capricorno, Hæc habet in summo cacumine ciculi ubi formatur stellas duas, & in imo alteras. Et ita est omnino stellarum quatuor.

Hydra.

Hydra habet unam lucidam stellam, nomine Alphard, & est secundæ magnitudinis. Habet & tres terciæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Hydra trium signorum longitudinem occupans cancri leonis & uirginis, inter æquinoctialem circulum & hyemalem collocatur. Ita tamen ut caput eius contendens ad signum id quod procyon uocatur, & totius hydræ proprie quarta pars inter æstiuum & æquinoctialem circulum uideatur. Cauda autem extrema pene Centauri caput regens, sustinet in dorso coruū, rostro corpus eius tangentem, & toto corpore ad craterem tendentem, qui satis longo diffidente interuallo propè inter leonem & uirginem constitutus uidetur, inclinatio ad caput hydræ, quæ occidit aquario & piscibus exortis. Oritur autem cum his signis de quibus supra diximus. Habet autem in capite stellas tres, in prima capitis curuatura sex, sed earum nouissimam claram, in secunda curuatura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta usque ad caudam octo, omnes obscuras, ita fiunt numero uiginti sex. Coruus autem habet in gutture stellam unam, in pennis duas, infra penam, caudam uersus, duas, in utrisque pedibus singulas, omnino sunt septem: supra primam hydræ curuaturam crater positus habet in labris stellas duas, infra autem anas duas obscuras, in medio cratere duas, ad fundum duas, Omnino sunt octo.

Piscis.

Omnes stellæ piscis meridionalis, sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

Piscis autem qui Notius dicitur inter hyemalem & antarcticum circulum media regione collocatus spectare ad exortum uidetur, inter capricornum & aquariorum, ore excipiens aquam quæ funditur ab aquario, hic occidit oriente cantero, exoritur autem cum piscibus, sed est stellarum omnino duodecim.

Aratus cum capricorno exoriri ait

Quæ ad figurationem siderum pertinent, ad hunc finem nobis erunt dicta, reliqua protinus dicemus.

Ω

Hydra

Piscis

meridionalis

CLARISSIM

CLARISSIMI VIRI C. IULII HY-

GINI AVGVSTI LIBERTI, DE QVINQVE

circulorum inter corpora coelestia notatione &
Planetis, Lib. IIII.

Quoniam in initio sphaerae circuli quinque, quomodo efficerentur, ostendimus, neque eos corpore siderum innotauimus, & si duo nouissimi nihil ad solis cursum pertinent, hoc est, arcticos & antarcticos, de mediis dicemus tribus. Sed quoniam Aratus quatuor circulis sphaeram plurimum ualere dicit, neque eorum aperte quenuquam demonstrat, uoluntatem nostram apertius ostendimus. Et quae admodum in initio fecimus, a boreo polo sumemus exordium.

Itaque aequinoctium circulum unum de quatuor esse dicemus, qui therinos tropicos uocatur, quo circulo aestatem confici demonstrauimus, & si non nemo dubitat, quare non utriusque circuli, hoc est, aestiuus & hyemalis uno nomine appellentur, ideo quod quem nos aestiuum diximus, nonnullis hyemalis fiat, & quo circulo hyemem confici diximus, eo circulo alius aestas fit. Quod si uoluerint intelligere id ad nostras collationes mundi esse demonstratum, qui inter aestiuum circulum & arcticum sumus constituti, non ad illorum sphaeram qui ab hyemali circulo antarcticum habitantes nobis antipodes dicuntur, facilius ad nostram accesserint uoluntatem. Si quis enim uoluerit eorum, quos antipodas diximus, qui inferiore a nobis circulo constituti uidentur, sphaeram facere, non immerito nostrum hyemalem sibi aestiuum circulum finerit. Aut si quis scriptorum eorum mentionem faciens obscure uoluerit antipodas demonstrare, & dixerit quibus in capricorno aestas summa, aut in cancro hyems maxima fiat, non imperita ratione acutissime dixisse uidebitur. Quodcumque enim nostris circulis contrarium dixerit, id illis erit rectum, sed ne longiore sermone praeter consuetudinem utamur, ad inceptum reuertamur.

De tropico cancri.

In aestiuo circulo, de quo primum dicere instituimus haec signa, siue partes eorum perspiciuntur. Capita geminorum, aurigae genu utrumque, uel sinistrum Persei crux & humerus sinister. Andromeda autem a pectore sed manu sinistra diuiditur. Atque ita euenit ut caput eius cum toto pectore & manu dextra uideatur esse inter aestiuum & equinoctiale circulum, reliquum autem inter aestiuum & arcticum finem. Praeterea in eodem aestiuo circulo, pedes equi pegasi uidentur positi, et caput a reliquo corpore diuiditur coloris, & alae sinistri oris ut uolantis pars non magna. Ophiuchus humeris ut circulum sustinere uidetur: uirgo prope hunc contingens a capite. Inter hunc & equinoctiale circulos collocata est, ut fulgens ad austrum, leo a pectore ad lumbos diuiditur, ut caput eius & corporis superior a cruribus pars, inter hunc & arcticum circulum uideatur. Inferior autem pars inter aestiuum & equinoctiale circulum. Cancer autem sic diuiditur medius ut inter duos oculos eius, circulus traiectus existimetur. In his signis & hoc, ut ante diximus, circulo cum uehitur sol, euenit nobis, qui hac inclinatione mundi utimur, ut sint diei de partibus octo partes v, noctis autem tres. Neque ita tamen ut ex horologiis sed ex sphaerae ratione, cum enim sphaeram ita constitueris ut circulus is qui arcticus uocatur semper appareat. Nunquam autem antarcticus exoriatur, atque ita sphaera est constituta, si uoles circulum aestiuum diuidere in partes octo, ex his inuenies partes v. in sphaera apparere, tres autem infra tanquam sub terra esse. At aliquis dixerit cur sphaerae circulos diuidamus in partes octo potius quam duodecim, aut quot libuerit alias partes, hic non sphaeram sed se fallere, hac ratione inuenietur, porro arbitror. Si enim ita fecerit ex aestiuo circulo partes duodecim, ex his partes vii. & dimidium partis apparere, quatuor autem & dimidium sub terra inueniet esse. Itaque euenit ut cum ad octo partes addita dimidia sit, simili ratione ad partes quatuor, accedat pars dimidia, & fiant supra terram partes septem & dimidium partis:

i 2 reliquum

circulos tropicos

signa quae in circulo aestiuo perspiciuntur

Cur sphaera in octo partes diuidenda *

quod est reliquum autem sub terra † quidem partes quatuor & dimidium. Igitur oportet intelligere ut non in minutis partibus & dimidiis fiat, sed certis numeris conficiatur, ut euenit in partibus octo. Præterea quoniam sphaera diuisa in partes xxx. euenit ut ab æstiuo ad hyemalem sint partes octo, nimirum certe eos circulos diuidemus in partes octo. Præterea quoniam ab æstiuo circulo ad æquinoctialem sunt quatuor de xxx. Et rursus ab æquinoctiali circulo ad hyemalem de partibus xxx. partes quatuor, & ita nihilominus æquinoctialis ipse per se circulus medius diuiditur, ut dimidia pars eius sit sub terra, de partibus octo partes quatuor, & totidem supra, & tota ratio ad octauam partem perueniat, non dubium est quin recte diuidatur in partes octo. Præterea cum sol per hos circulos currens iter annum conficere uideatur & ab omnium signorum octaua parte, ut posterius dicemus, incipiat exoriri, et ad aliud signum transire neque ulla alia parte signi uertatur recte ipsi quinque circuli diuiduntur in partes octo. Præterea cum septem sidera ad eundem statum reuertantur, quibus iam placuit, ut cuiusmodi dies hodiernus fuerit in solis aut lunæ tempestate, eiusdemmodi octauo anno sit futurus, uere sphaera quoque diuidetur in partes octo. Præterea cum uideamus octauo quoque die eiusdem sideris horam primam aut quamlibet denique esse, ut cuius hodie fuerit hora prima eiusdem octaua quoque futura uerissimum est, ipsam quoque sphaeram unde horæ sumuntur diuidi in partes octo. Sed ne reliqua prætermittamus in hoc occupati, ad propositum reuertamur.

Æquinoctialis.

Secundus ab æstiuo æquinoctialis est circulus, in quo hæc signa & partes eorum perspicere possunt. Aries totus omnibus pedibus innixus uidetur. Hunc autem Aratus omnium siderum celerrimum esse demonstrat, etiam minori arcto, quæ breui spacio uertitur præstare, id quod uelit esse, sic poterimus uel facillime intelligere. Cum sit enim maximus circulus æquinoctialis in sphaera, in eoque aries ut affixus uideatur quemodocumque fuerint figuræ corporum collocatæ, ut ad eundem circulum perueniant, necesse est semel uerti sphaeram. Quod cum fiat, & aries in maximo circulo & eodem tempore ad locum quo sidera reliqua perueniant, necesse est eum celerrimum dici, sed nos ad circuli † effectiōnem uenimus, & reliqua dicemus: in eodem tauri genua ut fixa perspiciuntur, & si nonnulli ita finxere, ut uno genu hoc est, dextro nixus, sinistro prope pedes contingere uideatur. De hoc in medio relinquemus. Sed in eodem circulo zona Orionis, ut ipso circulo præcinctus existimetur. Hydra flexu à capite primo ut ceruicibus erectis cancrum contingere uideatur, ex inferiore corpore hydræ crater cum coruo uelut fixus esse circulo conspicitur. Item paucæ stellæ chelarum, eodem adiunguntur. Ophiuchi genua eodem circulo à reliquo corpore diuiduntur. Aquila sinistra penne pene eum contingens figurata est: eodemque circulo caput pegasi cum ceruicibus nititur. His corporibus signorum æquinoctialis circulus finitur. Quod sol cum peruenit, bis uno anno conficitur æquinoctium, hoc est, in ariete & chelis. In hac enim parte sphaeræ & uer & autumnus confici existimatur, ita ut uer sit in ariete, autumnus in priore parte scorpionis. Quod signum nonnulli libram dixerunt: per hunc circulum transiens sol ab ariete ad chelas efficit sex mensium diem, his locis qui intra arcticum uidentur orbem, noctem autem his qui antarctico circulo sunt clausi. Quare magis his locis nemo potest durare. Et rursus ab autumno usque ad uer, hoc est, à chelis usque ad arietem perueniens efficit his locis sex mensibus perpetuis diem, in quibus ante noctem demonstrauimus, Econtrario autem noctem his qui boreo polo sunt proximi. Sed de hoc ante diximus. Neque enim mirum est hac collatione sphaeræ id euenire. Erecto enim boreo polo neque unquam occidente euenit ut corpora quæque quæ ei proxima sunt circulo sero occidere uideantur. Id ex hoc intelligere licebit. Cum in his partibus sphaeræ habitetur quæ pars est ab æstiuo circulo ad orbem qui arcticos uocatur, & de arctico circulo hoc est de duabus uertis & dracone, caput draconis maxime niti ipso circulo uideatur, ita ut is qui enogonasin uocatur, inter æstiuum & arcticum locatus, caput draconis premere intelligatur, qui

quicunq; ut ante diximus ad ipsum caput draconis habitant ita longo die utuntur, ut eis ne tertia quidem horæ pars in unaquaq; nocte obtingat. Itaq; Aratus ait,

*Κεῖνι που κεφαλῇ τῆ νύχεται ἤχι περ ἀκραί
μίσγονται δ' ὄσμις τε ἢ ἀνπλαῖ ἀλλήλοισι.*

Item Cicer. dicit, Quod caput hic paulum sese subito q; recondit.

Ortus ubi atq; obitus parte admiscuntur in una.

De hoc Home. quoq; in Odysea, qui ita breuem noctem esse dicit, ut pastores cum alii exigant, alii reducant pecus, possint alius alium audire, cum unus propter noctem pecus reducat, alter propter lucem exigat: sed nos ad propositum reuertamur.

Artius ab æstiuo circulo qui hyemalis uocatur, his corporibus & eorū partibus finitur. Nam medium capricornum diuidens, & pedes Aquarii, per caudam pistricis ut traiectus uidetur. Diuidit etiam leporem fugientem à crutibus, & quadam parte corporis, & canis sequentis pedes, & nauis ipsius puppim. Centauri q; ceruices à reliquo corpore dididit. Scorpionis extrema cauda, quod acumen uocatur, eodem circulo coniungitur. Sagittarii arcus eodē orbe deformatur. Huius orbis infra terram sunt, de partibus octo, partes quinque, supra terram autē tres, itaq; , it breuior dies nocte, ut ante demonstrauius.

Quartum circulum zodiacum esse Aratus demonstrat, de quo ante diximus, & posterius dicemus. Sed Aratus non ut reliqui Astrologi ab ariete duodecim signa demonstrat, hoc est uere incipere, sed à cancro, hoc est, ipsa æstas te. Nos autem quoniam ab ariete incipimus, ita protinus dicemus. In hoc enim circulo sic duodecim signa figurantur. Aries, Taurus, Gemini, in his tribus signis uer demonstratur, & æquinoctium uernum. Cancer, Leo, Virgo, in his signis maxime æstas conficitur. Sed Sol incipit à Virgine iam transire ad æquinoctiū autumnale. Chelæ Scorpius, Sagittarius, in his tribus signis autumnus efficitur, et æquinoctium autumnale. Capricornus, Aquarius, pisces, in his tribus signis sol hyemem conficere demonstratur. Et si nulla sunt signa. xii. sed xi. ideo quod Scorpio magnitudine sui corporis duorum locum occupat signorum. E quibus prior pars Chelæ, reliqua autem Scorpio uocatur. Priores enim astrologi cum omnes res ad duodecim partes reuocarent, ut menses, & horas, & latitudinem signorum. Itaq; & signa per quæ res omnes significatur. xii. esse uoluerunt.

Ed quoniam septē circulis in proœmio propositis, de quatuor circulis mentionem fecimus, ne septem ex ordine demonstratis, aliquid à nobis obscurius dictum uideatur, de septem superant iii. arcticos, antarcticos, & ille qui Lacteus uocatur. Itaq; de his dicere incipiemus. Arcticon igitur orbem sustinet caput draconis cum reliqua corporis parte. Cepheus autem pectore suo circulum iungit, eodem orbe nituntur & pedes maioris ursæ. Præterea sedile Cassiopeæ cum pedibus eius nititur ipsi circulo, & de dextro pede genu q; sinistro, et pedis prioribus digitis eius, qui engonasin uocatur, & manus sinistra Bootis exteriori parte circuli peruenit coniuncta. Ad antarcticon autem circulum peruenit extrema nauis Argo, pedes q; Centauri posteriores adiunguntur. Priores autē propē contingere. Et ita uidetur propē affixa Eridani q; fluminis extrema significatio.

Reliquum est nobis diffinire quem supra Lacteu orbem demonstrauius. Ipse enim deuidit oloris extremam sinistram pennam, quæ extra æstiuum peruenit finem. Præterea transit manum dextram Persei, & ab humero sinistro aurigæ perueniens sub manum eius dextrâ. Et geminorum genua et pedes eius signi quod Procyon uocatur. Hic diuidens æquinoctialem et æstiuum circulum, tangit extremum finem mali, qui in argo naue defixus uidetur. Deinde rursus reuertens, genua centauri diuidit à reliquo corpore, & extremam caudam terminat scorpionis & arcum mediū Sagittarii, et aquilæ dimidiâ partem per eius transiens pennas.

Quoniam de hisce rebus exposuimus ordine, mundi rationem, et quomodo
admodum moueatur protinus dicimus, & in duodecim signorū ex-
ortu quæ deinde corpora consequantur, & quæ perueniant ad occasum.
Conuenit nobis mundum ab exortu ad occasum conuerti: ideo quod
uidemus stellas exorientes, ad occidentem conuerti. Sic enim primū po-
terimus scire quid sit exortus, & quid occasus. Si quis enim nostrum aliquis astiterit cō-
tra exorientem solem, necesse est arctos nobis à sinistris partibus esse. Cum id ita fiat, il-
lud quoque necesse est, ut omnia è dextris partibus exorta, in sinistris occidere uideantur,
de quo & ante diximus. Igitur cum uideamus stellas exoriri, et occidere, necesse est mun-
dum quoque cum stellis uerti. Sed nonnulli aiunt, nihilominus id euenire posse, ut sic
stante mundo, stellæ & exoriantur et occidant, quod fieri nō potest. Si enim stellæ uagæ
feruntur, neque mundus ipse uoluitur, non possunt corpora stellis figurata in columia et
certa permanere. Illud enim uidemus in toto mundo stellas erraticas esse. v. neque horum
cursum quenquam posse diffinitē. Aratum ipsum quoque negare se difficiles eorum cursus
interpretari posse. Quomodo igitur cum quinque stellas nemo possit obseruare, tot mil-
lia quisquam possit peruidere, nisi qui permittat hoc, cursus stellarum posse esse, & nihilo-
minus figuras corporum permanere, quod si non est, tota sphaera ad irritum reuocabi-
tur. Quicumque enim sphaeram fecerit, non poterit efficere, ut sphaera stante, nihilominus
stellæ uersentur. Illud etiam uidemus in extrema cauda draconis stellam esse, quæ in se
uersatur, & in eodem loco constet. Quod si omnes stellæ uagæ feruntur, hanc quoque lo-
co moueti necesse est, quod non euenit. Igitur necesse est mundum quoque non stellas
uerti. Quoniam ostendimus mundum cum stellis potius quam stellas per se uerti, nūc
reliqua dicemus.

Cum enim traditum sit nobis prius noctem quam diem ferri, noctem dicemus um-
bram terræ esse, eamque ob stare lumini solis. Et si nonnulli dixerunt in solis cursu
euenire, ut cum peruenerit ad eum locum ubi occidere dicatur, ibi montium magnitudi-
ne à nobis lumen auerti solis, & ita noctem uideri. Quod si ita sit, nimirum eclipsim
solis ueritas quam noctem diximus. Sed aliter esse ex ipsa sphaera licebit intelligere.

Meridianus enim diuidens ea quæ uidentur, & quæ non apparent, ita diffi-
nit sphaerā, ut semper sex signa de duodecim in hemisphaerio uideantur su-
per terrā, sex autem signa sint infra sub terra. Igitur cum in uno eorū sol nixus fer-
ri uideatur, ab eo circulo qui horizon uocatur exoritur. Itaque incipit lucere.
Cumque nihilominus ipse mundus uertatur cum reliquis signis. Sed quod
facilius intelligatur, ponamus solem esse in Ariete à quo duodecim signa instituimus
numerare. Igitur cum sol sit in Ariete eo exoriente dies est, qui cum uertente se mundo per-
uenit ad eum circulum qui Mesembrinos uocatur, efficit diei partem dimidiam. Sed sic
etiam facilius intelligitur & rursus ab eodem ariete incipiemus. Cum aries est exortus,
præter eum signa sunt in superiore hemisphaerio: Pisces, Aquarius, Capricornus, Sa-
gittarius, Scorpio. Horum cum tria signa occiderint, hoc est, Scorpius, Sagittarius,
Capricornus, exorta sunt tria quæ arietem sequuntur, hoc est, Taurus, Gemini, Can-
cer, tum fieri dimidium diem necesse est, & arietem peruenire ad eum quem Mesembri-
num esse circulum supra diximus. Cum autem cum reliquis signis ipse aries occidit & ex-
ortus est leo, uirgo, tum chelæ exoriuntur, & in superiore hemisphaerio ariete occiden-
te uehuntur. Quæ cum occiderint, rursus aries exortus efficit lucem. Sed ne in dubium
ueniat, cum ariete occidente dixerimus chelas exoriri, quid de reliquis signis siue sphaera
posset intelligi, sic inuenietur. In quocumque signo sol fuerit exoriens, quodcumque
ab eo signo septimo loco fuerit, id noctu primum exorietur, et ita cōficiet cursum. Mun-
dus enim ipse semel in die ac nocte uerti uideat. Itaque euenit, ut ipsa signa. xii. semel in die
ac nocte uideri possint. Sed ne solis cursus, de quibus postea sumus dicturi, potius quam
quod ante cœpimus, enuenerimus, ad inceptū reuertemur. Diximus enim princi-
piam

pium mundi esse noctem, deinde diem. Inter noctem & diem præter umbram terræ nihil interesse arbitramur. Sed quoniam signorum supra & corporum exortus institui-
mus ad hoc peruenimus.

Gitur uertente se mūdo per utrosque polos & axem quem supra dimen-
sionem sphaeræ diximus esse, & ita sphaera collocata, ut unus polus sem-
per sit supra terram, alter nunquam exoritur necesse est. Arctus quoque,
& reliqua corpora quæ sunt in arctico circulo nunquam occidere, reliqua
autem omnia exoriri & occidere, quod inferiora sint ab eo circulo quem
nunc occidere diximus. Id enim posse fieri hæc edocet causa. Videmus apud extremum
draconis, quod maxime arcticon extra circulum prouidet, quod quodam tempore ita
occidere existimatur, ut exortus cum occasu permisceatur, ut & ante diximus. Si autem
pars aliqua occidere de summo circulo uideatur, necesse est omnia, quæ sunt inferiora
exoriri & occidere. Igitur conuenit nobis sidera uertente mundo occidere & exoriri. Præ-
terea hac inclinatione cæli, cum unus circulus ita sit erectus ut nunquam occidat, alter
ita sit terræ subiectus, ut nunquam exoritur, quicumque circuli fuerint in sphaerâ, hoc est,
ab æquinoctiali ad polum, qui Boreus appellatur, nullus erit eorum qui non maiorem
partem circumductionis habeat supra terram. Qui autem ab æquinoctiali fuerint circu-
lo ad eum polum qui Notius appellatur, omnes inferiorem partem maiorem habebunt
quàm superiorem, & quanto magis ad polum notium accesserint, hoc maiorem par-
tem sub terra habere perspicientur. Et quāto magis ad boreum finem uenerint, hoc ma-
iorem partem circuli supra terram tenere uidebuntur. Quo enim erectior ipse polus fue-
rit, hoc magis & circuli eius erectiores uidebuntur. Quod cum ita sit, si duo sidera simul
fuerint orta unum ab arctico alterum ab antarctico circulo, serius occidet id sidus quod
ab arctico circulo fuerit exortum: Ideo quod maiorem habet circumductionem sphaeræ,
quàm quod à notio polo est ortum. Si autem simul occiderint, serius exorietur id signū
quod ab antarctico fuerit exortum, ideo quod tota illa collatio mundi maiorem partem
habeat sub terra, quàm illa pars quæ in boreo polo est finita. Et non modo signa quæ
sunt ad arcticum finem collocata, præstantibus corporibus aut serius occidunt, aut ante
exoriuntur quàm ea quæ notio polo depinximus, sed ipsa quoque corpora inter se differ-
tunt, ut si quod inferius sit signum & id cum superiore exoritur, tamen serius occidat.
E contrario itaque si qua sunt signa ab æquinoctiali circulo ad notium polum figurata,
horum si qua signa pariter exorta fuerint, citius occident quæ proxime polum accedat.
Euenit etiam ut non modo quæ simul sint exorta sidera ex his serius occidant, quæ pro-
xime arcticum circulum sunt collocata, sed etiam si qua eorum ante exorta fuerint, quæ
sunt ad notium polum finita, tamen ante occidant, quàm ea corpora quæ in boreo po-
lo figurata esse supra demonstrauius, ideo quod maiore circumductione sphaeræ u-
tuntur ea corpora, quæ æquinoctiali circulo ad arcticum finem sunt constituta. Igitur
ostendimus qua inclinatione mundi sphaera sit constituta. Nunc ad duodecim signa re-
uertemur, & quorum exortu quæ de reliquis corporibus occidant aut orientur comme-
morabimus, & initium ab ariete faciemus.

Arietis exortu, sinistra pars Andromedæ prouenire, Ara autem occidere ui-
detur. Cum sidere eodē exortū & Persei caput usque ad umbilicū, ut dubiū
fore uideatur, zona eius utrum usque extremo Ariete, an tauro primum
exorientem prodeat ad lucem. Tauro autem exorto quæ prius dubia fue-
runt omnia sunt certa. Nam & Ara omnino occidit & Perseus totus est
ortus, & aurigæ caput cum reliquo corpore dumtaxat ad sinistrum pe-
dem uideatur, & pistrinx à cauda exorientem prospicitur. Hoc signo primum occidere Boo-
tes uideatur & si cū quatuor signis occidit, neque tamen totus ad terrā potest uenire. Nā ma-
nus eius sinistra circulo arctico cōclusa, neque oritur, neque occidit. Geminis exorientibus tota

Arietis

TAURUS

- Gemini.** iam pistris, & fluminis Eridani prior pars apparet, & Orion exoriri uidentur. Occidit autem tem Ophiuchus à pedibus genuum sine. Cancer exorians obscurat dimidiam partem coronæ, pistris q̄ caudam, & notium piscem, et caput cum reliquo corpore ad umbilicum eius, qui Engonasin uocatur. Ophiuchum à genibus ad humeros, & anguem totum præter caput & ceruicem, quæ ex æstiuo circulo tendit ad coronam. Bootem propè totum, terra tenet restum. Exoritur autem & Orionis corpus ad zonam, & Eridanus totus apparet. Exortu leonis reliqua pars occidit, coronæ cum capite & ceruicibus, anguis & Ophiucho, Engonasin autem qui uocatur, eius præter sinistrum genu et pedem nihil apparet, & Bootes totus obscuratur. Exoritur autem caput hydræ cum lepore toto, & Procyon cum pedibus prioris canis & aquila tota. Virgo autem exorians, non pauca sidera obscurat. Nam statim lyra occidit cum sagitta & delphino, & oloris à capite corpus usq̄ ad caudam propè occidit, & fluminis prior pars & equi caput cum ceruicibus. Exoritur autem hydra sine crateris, & canis totus, & nauis argo sine totius ueli. Chelis exorientibus uidentur & Bootes exorians totus, & tota nauis apparet argo, hydra q̄ præter cacumen extremum caudæ, quod est sub terra. Exoritur etiam genu et sura eius dextra, qui engonasin uocatur. Hunc eadem nocte occidere et exoriri licet uidere. Reliquum autem corpus, cum scorpionis & sagittarii prouenit parte. Præterea cum Chelis exoritur cauda centauri. Occidit reliquum Pegasi corpus, & oloris extrema cauda, & Andromedæ caput cum umbilico Pegasi, & pistris reliquo corpore ad ceruices, ut caput eius solum uideatur, & caput Cephei pendens ad pistris occasum, cū manibus & humeris petuenit ad terram. Scorpione exoriente duæ partes fluminis occidunt, & reliquum corpus Andromedæ cum capite Cephei. Occidit etiam Cepheus capite ad humeros, quæ pars est extra arcticum circulum constituta, obscuratur etiam Cassiopeia resupinata occidens. Exoritur autem corona quæ ante centauri pedes iacere existimatur, & hydræ reliquum, quod caudam esse supra diximus. Prouenit etiam & corpus centauri, quod equina figura uidentur, & ipsius hominis caput, & hostiam quam tenere eum supra diximus. Deniq̄ ad id corpus quæ sine pedes eius sunt priores. Ophiuchi autem duntaxat caput exoritur, & ipsius anguis caput, quod est contra cancerum. Sagittarium exorientem Ophiuchus totus exorians insequitur, & anguis qui ab eo tenetur, caput eius qui engonasin uocatur. Et sinistra manus eiusdem. Deniq̄ lyra tota cū Cephei capite & humeris exit ad lucem. Occidit autem canis maior cum Orione toto & lepore, & aurigæ superiorem parte corporis. Præterea caput & pedes eius. Occidit etiam totus Perseus præter crus & pedem dextrum. Argo autem puppim solam relinquens peruenit ad terram. Capricornus exorians, hæc sidera ad terram premere uidentur, reliquam figuram nauis & signum quod Procyon uocatur. Eodem tempore & reliquum corpus occidit Persei. Exoritur autem olor cum aquila & sagitta, & ara quam proximam esse notio polo diximus. Aquarius exorians, ad dimidiam partem corporis equi pedes secū de terra ducit, & caput cum ceruice Pegasi. At etiam centaurus à caudā ad humeros uirilis corporis occidit, cum hydræ capite, & ceruicibus. Piscibus exorientibus occidit reliquum hydræ corpus, & ipse centaurus. Exoritur autem piscis qui notius uocatur, et Andromedæ dextra pars corporis.

De sole & luna & cæteris planetis.

Ic igitur exorientibus duodecim signis, reliqua corpora occidere & exoriri uidentur. Sed ut ante diximus, nunc protinus de solis cursu dicemus. Necessè est enim solem, aut ipsum per se moueri, aut cum mundo uerti uno loco manentē. Quod si maneret, necessè erat eodem loco occidere et exoriri, quo pridie fuerit exortus, quemadmodum signa eodem loco

loco semper oriuntur & occidunt. Præterea si ita esset, necesse erat, dies & noctes omnes æquales esse, ut quàm longus hodiernus dies fuerit, tam longus semper sit futurus. Item nox simili ratione semper æqualis permaneret. Quod quoniã non est, illud quoq; necesse est, cum uideamus esse dies inæquales, & solem alio loco hodie occasurum, & alio heri occidisse. Si igitur aliis locis oritur & occidit, necesse est eum moueri, non stare, solem autem contra mundi motum currere, sic possumus intelligere: euenit enim ut duabus ex causis sidera nõ possimus uidete. Quarum una est cum abieciunt infra terram, nostrum quoq; effugere cõspectum, ita ut inferius hemisphærio * ostenditur. Altera autem est ratio quod propter fulgorem solis et uim maximam luminis sidera obscurantur, siue quod stellis obsistit, ne candor earum ad nostros perueniat aspectus, siue sua magnitudine luminis officit oculis nostris ne præter eius ignem aliam rem superiorem perspiciamus. Quod magis uetis simile uidetur. Neq; enim solis ignem eiusmodi uidemus, cuiusmodi reliquos ignes intelligimus, Sed ita lumen auertit nostrũ, ut ipse quoque nobis non igneus, sed albus esse uideatur. Præterea in unaquaq;

* nocte, iduodecim signa necesse est apparere. Ideo quod uno signo sol ipse nixus, iter conficere uidetur, cuius figuram corporis ipse lumine obscurat. Cum eo enim signo & occidere & exoriri uidetur. Nonnulli dicunt nos tunc decem signa duntaxat hac ratione perspicere posse, si in eius signi prima nouissimãq; parte consistat. Habet enim duodecim signa partes eiusdemmodi, ut unumquodq; eorum in longitudine habeat partes xxx, in latitudine autem partes duodecim. Itaq; euenit ut in longitudine signorum annus sit, in latitudine autem singuli dies sint. In prima parte signi nihilominus nos reliquum corpus eius signi uidete posse nonnulli dicunt. Simile ratione & si fuerit in extrema parte signi, quod fieri non potest. Nam cum sol sit in qualibet parte signi & exoriat, ita magnum uidetur habere fulgorem, ut omnia sidera obscurat. Illud tamen potest euenire, ut cum sol sit in prima parte signi & occidat, reliquum corpus eius signi appareat. Sed certius & uerius est undecim signa quàm duodecim apparere posse. Præterea quaeritur quare sol cõtra mundi inclinationem currens uideatur cum ipsa sua sphaera occidere & uerti. Nam si sol contra siderum occasum curreret, de ariete ad pisces, non ad taurum transiret. Exoriri etenim ante pisces quàm aries & occidere perspicitur, & ita mundus uerti uidetur, ut prius pisces quàm aries occidant. Itaq; diebus xxx. sol in ariete currens, & eius corpus obscurans, sic duntaxat apparet sol, ut ex eo loco quo aries exoriri uideatur, & post triginta dies sol uideatur ab eodem loco surgere, ex quo loco taurus ante exoriri uidebatur, igitur apparet solem ab ariete ad taurum transire. Quod si ita est, necesse est eum contra mundi inclinationem currere. Quare autem euenit ut ante diximus, quod uidetur cum mũdo sol uerti, eius similis hæc causa est, ut si quis in nauiculæ rostro sedens, inquit ad primũ transire, & nihilominus ipsa nauis iter suũ cõficiat. Ille quidẽ uidebitur contra nauiculæ cursum ire, sed tamen eodẽ perueniet quò nauis. Hoc autẽ sic etiam facilius intelligitur, si nauim diuiseris in partes ccclx, quẽadmodum sol diebus ccclx. simul mundũ transigit, eodẽ modo ut ante diximus sit diuisa, et in una

fortasse die
ac nocte
undecim alij
duodecim alij

parte

parte de cccx. constituatur quilibet eorum. Nauis autem habet unius diei cursum, ille quidem contra nauim ire, sed cum ea ad locum definitum peruenite intelligeretur. Non enim extra nauim est, quia rostro ad puppim transit, sed ipsa naui continetur. Item sol cum per ipsum mundum iter, conficiat & eo contineatur, uideatur contra mundum ire, sed cum eo peruenit ad occasum. Cum enim mundus trecenties & sexagies se conuertit, tunc sol iter annuum conficit.

Est qui conspicuus super hos quæsiuit in astris
Ausus habere deum solem, cui tramite recto,
Conditio imposta est uigilem tolerare laborem.

Luna.

Voniã de Sole quæuisa sunt nobis utilissima esse literis mandauimus, nunc de Luna dicemus, & si alta conati

ut pro natura uolumẽ sit, hæc uerba quidã adiunt hoc loco

perscribere, † uelut natura uoluminis ad hoc loci deuenimus ne nõ nullis incaute huius rationẽ reliquẽtes, aut propter magnũ laborem defecisse, aut inscientia superati, nõ ualuisse persequi uideamur. Nos aut̃ non illorum existimationis timendæ causa persequi instituimus, sed consuetudinis nostræ rationem demonstrasse. Sed quod alterius quæri uolumẽ

hoc perlecto non uolumus, nec tam diu rem cogitatam scripto ad aliorum desiderium adducere, præterea cum reliqua omnia diligentissime persecuti fuerimus, alienum uidetur esse nos non eandem persequi causam. Quare sicut ante diximus, ad inceptum reuertemur, & necessario totidem uerbis de Luna et Sole dicemus, ita. Luna à Sole per alios exortus & occasus necesse est moueri, non stare. Idq; facilius quàm de Sole licet intelligere, neq; enim tã magnus ardor eius est ut officiat oculis nostris, neq; ut sol dies. xxx. unoquoque signo uehitur, ut difficile sit intellectu quanta particula luminis aut ipsius signi superesse uideatur cum ad aliud transierit signum. Lunam enim cum xii. signa diebus xxx. percurrat licet intelligere duobus diebus & sex horis, in alio signo esse. Hanc autem cum à Sole lumen accipiat, & ita nobis lucere uideatur, nõ est uerisimile, de tam multis causis potius eam cõstare quàm moueri. Si enim suo lumine uteretur, illud quoque sequebatur, eam semper æqualem esse oportere, nec die tricesimo tam exilem, aut
* omnino nullam uideri. Cum enim totũ transegerit cursum, sola autem ad aliud transire signum intelligatur: præterea si suo lumine uteretur, huius nunquam eclipsin fieri oportebat. Sed ne dubium fiat quare solis eclipsis fieri possit, qui utrisq; lumen dare supra sit dictus. Lunæ autem non facile fiat cum alieno lumine utatur. Eius hæc uerisimilia, ut arbitramur, est causa. Luna enim cum ex toto mundo & omnibus stellis maxime terræ proxima uideatur, & ad acies nostras perueniat. Et quodam tempore torrens perueniat ad eundem locum signi quò sol uehitur, obseruare lumen eius à nostro conspectu uidetur. Hoc autem maxime euenit diẽ nouissimo cum Luna transierit iam in duodecim signa, & cum sol ad aliud signum transire uideatur, & proxima fiet illi. Quod euenire, sicut iam potest intelligi, ut si quis alicui manum planam ad oculos admouerit, quanto magis sic fecerit, hoc minus ille uideri poterit, & quanto longius ab eo disceserit, hoc magis illi omnia poterunt apparere, simili ratione, cum Luna ad solis locũ peruenit, tũc proxima eius uidet̃ esse, et radio eius obturare, ut lumen emittere nõ possit. Cum aut̃ luna ab eo loco disceserit, tũc sol lumen eiicit, & ita ad nostra adicit corpora.

Lunæ

Lunæ autē eclipsis sic euenit, cum prope dimensione sit Luna, cum abierit sol sub terram duntaxat hoc modo, ut per mediam terram si quod directum traieceris cōtingere possit solem sub terram, Lunam autem supra terram. Quod cum ita euenit, necesse est solis radios propter magnitudinem terræ ita esse dimissos, ut lumen eius, quo luna lucet, non possit ad eam peruenire, & ita existimatur fieri eclipsis lunæ. Quæ si suo lumine uteretur, licebat ne apparere quidem nunquam solem, ideo quod luna nihilominus luceret, sic namq; accipit lumen, ut luceat cum sol uenerit per terras, sed non ut aliquem locum conclusiorem totumq; spacium impleat lumine. Si quis nostrum steterit in eo loco, quo sol minime lucet, reliquis partibus lumen à sole accipiens præbebit. Id in luna fieri inuenitur, eam solis lumine accepto lucere nonnulli existimant reuibratione, nonnulli existimant, cum dicitur Sol in ariete aut in quolibet signo esse, eum supra ipsas stellas arietis iter facere. Qui autem hac ratione utuntur, longe à uera ratione errant. Nam neq; Sol neq; Luna proxime sidera apparent. Hac etiam de causa nonnulli septē stellas erraticas finxerunt, adiungentes eodem Solem & Lunam, quod cum quinque stellis feruntur, Luna enim proxime terram est. Itaq; diebus xxx. totum mundum existimatur transire. Id hac euenit ratione, si circulos quis intra zodiaci ambitum fecerit, eosq; sic hoc intervallo finxerit, ut terra sit in medio, & unam à terra ad Lunam mensurā fecerit, quam Græci *τόνον* appellauerunt. Hunc autem quia nō certum spacium potuerant dicere, tō non dixerunt, igitur abest Luna à terra tono uno. Hac igitur re, quod breuissimo circulo deuehitur diebus xxx. ad primum peruenit signum.

Deniq; cum Luna est, sub Iustri splendet amictu.

Quum succincta iacet calamos, Latonia uirgo est,

Quum subnixæ sedet folio, Plutonia coniunx.

Ab hoc circulo abest circulus tonon dimidium quo loco Mercurii sidus uehitur. Itaq; diebus xxx. ad alterum signū transiens tardius, ab hoc circulo abest tonum dimidium quo loco iter suū Veneris dirigit astrū, tardius quàm Mercurii stella conficiens cursum. Transit enim ad aliud signum diebus xxx. Supra huius stellam solis est cursus, qui abest ab Hespero, quæ est Veneris stella, medietate toni. Itaq; cum inferioribus pariter peruolās uno anno, id est duodecim signa percurrit, tricesimo die ad aliud transiens signū. Supra solē igitur et eius circulū Martis est stella, quæ abest à Sole tono dimidio, itaq; dicitur diebus lx. ad aliud signū trāsire. Hunc supra Iouis signo orbē est stellā, quæ abest à Martis hemitono. Itaq; uno anno ad alterū transit signū. Nouissima stella Saturni, quæ maximo uehitur circulo, hæc autē tono distat à Ioue, itaq; annis xxx. xii. percurrit signa. Ab ipsorū tamen siderū corporibus Saturnus abest tono uno et dimidio. Hac igitur ratione potes scire neque solē, neque lunā contingere stellas, & nihilominus per zodiacum circulū uerti. Hinc etiam possumus intelligere, lunam minorem esse sole. Omnia quæ proxima sunt nobis maiora necesse est esse, quàm quæ longo dissidente intervallo uidemus. Igitur Lunam uidemus proxime nos esse. Neq; eam maiore nostro aspectui esse, q̄ solem. Illud quoq; necesse est cum sol nō longe absit à luna, & à nobis maior uideretur, si prope accesserit, multo maiorem futurum. Præterea necesse est ut ante diximus, aut nullam stellam erraticam esse, aut Solem pariter cum Luna, ut reliquas stellas errare. Si enim quisquam mihi potest demonstrare quinque stellarum cursum, & dicere, quod hodie quæq; coram ad aliud transeat signum, quemadmodū de Sole & Luna fieri uidemus, & nihilominus suum efficit cursum, non est erratica. Si autem dubium est quod hodie transeat, & ad aliud signum compari ratione cum Luna feratur, & suum circulum dirigat quemadmodum stellæ quæ sunt dubiæ, necesse est has quoq; errare, sed non euenit ut errent, præsertim cum suo tempore ad cursum reuertantur. Igitur ne stellæ quidem, cum certo tempore ad suum signum reuertantur, possunt errare, nisi forte uolumus accipere excusationē, quod duo corpora magna facilius possunt obseruari, quàm singulæ stellæ, quæ non certos cursus conficientes uidentur apparere.

circulum

*alij semitono
tono dimidio*

De Venere

De Venere.

Sed stellas quinque nonnulli has aiunt esse Veneris, Mercurii, Iouis, Saturni & Martis, è quibus esse maximam colorem candido, nomine Hesperum, & eam appellari Venerem. Hæc stella non abest à sole longius duobus signis: subter eius circulum collocata, sicut ante diximus. Apparens autem maxime noctu, sed toto mense non plus indeficiens potest videri. Sed totus Hesperus in certos efficit cursus, non eodem tempore ad præteritum transiens signum.

De Mercurio.

Secunda stella est Mercurii, nomine Stilbon, totus acuto lumine, sed in aspectum non magnus, hic autem à sole non longius abest signo uno, qui semper eisdem cursus efficiens, modo nocte prima, modo autem ad solis exortus incipit apparere, non unquam etiam perpetuo signis quatuor est cum sole, rediens autem, cum sole non amplius est, quam tertia parte signi.

De Ioue.

Iouis autem stella, nomine Phæton, corpore est magnus. Figura autem similis lyrae, hic autem duodecim signa annis totidem transigere existimatur, et unoquoque anno nusquam apparere dicitur, non minus dies triginta, non plus quadraginta, sed tunc maxime obscuratur cum occidit cum sole. Exortus autem apparet antequam sol.

De Saturno.

Saturni stella apud Ciceronem 1. de nat. Deorum Phænon dicitur

Saturni stella nomine Phæton, corpore est magno, colore autem igneo, similis eius stellæ, quæ est in humero dextro Oriõis. Hic per duodecim signa assidue ferri videtur, non nunquam etiam cum solis ipsius sideribus apparet, modo aliis partibus adiectis circuli, hanc stellam nonnulli Saturni esse dixerunt. Redire autem ad signum annis triginta, & quod annis non apparere, non minus dies triginta, nec amplius quadraginta.

De Marte.

De Marte.

Reliquū est nobis de Martis stella dicere quæ nomine Ptois appellatur. Hęc aut non magno est corpore, sed figura similis est flāmæ, nonnunquā autem cum ipsius solis sideribus concurrens omnia peruolat signa, sedens ad primum signum non longius biennio.

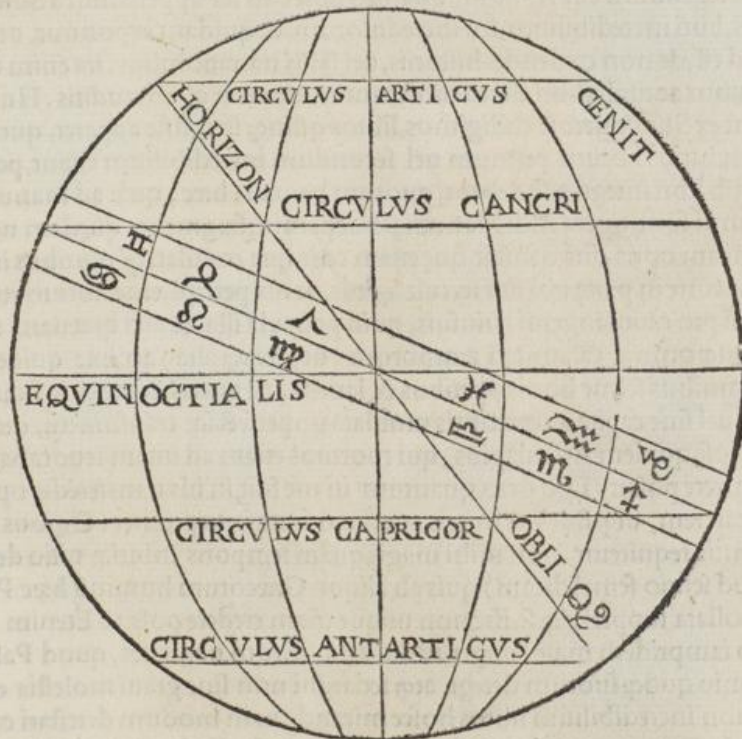
Quod ad quinque stellas attinet, huc usque satis arbitramur dictum, nūc autem demonstrabimus quibus de causis menses intercalentur. Quoniam tempus omne metimur die & nocte, mense & anno, sunt qui diē nobis diffiniēt, quamdiu sol ab exortu ad occasum perueniat. Noctis autē spacium constituerunt esse, quādiu sol ad occasum, rursum ad exortum reuertatur. Mensem autē quamdiu luna zodiacum circulum perducit. Annum autem uoluerunt esse, cum sol ab æstiuo circulo redit, & zodiacum ad id signum unde incipiebat permetitur.

Reliqua desunt.

Hucusque Hyginus

SPHAERA MVNDI.

Septur Palephatus

k

14
PALAEPHATI GRAECI SCRIPTORIS DE NON CRE-
dendis fabulosis narrationibus opusculum, Philippo Phasia-
nino Bononiense interprete.

PHILIPPVS PHASINIANS LECTORI.

Palæphati huius à nobis de græco in latinum idioma translati, præter Euse-
bium, autorem prouerbiorum Græcorum, & cæteros, mentionem & Suida
in collectaneis ita fieri obseruauimus. Παλαίφατος Πάριος ἢ Πριηνεὺς γεγονὼς
κατὰ Ἀρταξέρξην, ἀπίστων βιβλία εἶ, τινὲς δὲ ταῦτα εἰς τὴν Ἀθηναίων ἀναφέρουσι.
hoc est, Palæphatus Parisi siue Prienensis, tempore Artaxerxis fuit, incredibilium libros
quinque scripsit, quidam tamen hæc in Athenæum referunt. Celebratur quoque alius qui-
dam nomine Palæphatus Abydenus, historicus temporibus Alexandri Magni, qui in-
ter cætera, solutiones interpretationesque fabularum scripsisse traditur. Item & tertius qui-
dam eiusdem nominis poeta Athenis, Palæphatus fuit, qui de situ orbis, & de conten-
tione Mineruæ ac Neptuni scripsit, ut in monumentis Græcorum habetur, de quibus
tamen nihil ad rem præsentē. Huius Palæphati nostri autoritate atque testimonio Vergi-
lium eo carmine ex Ciri ad Messalam usum fuisse tradūt. Docta Palæphatia testatur no-
ce papyrus. Hunc eundem Probus interpretes Maronianus citat, super expositione illius
Vergiliani carminis ex tertio Georg. Frena Pelethroni Lapithæ giroque dedere &c. ubi o-
pinionem Palæphati de centauris, quemadmodum & Seruius & alii quidam, probat.
Admonendus est tamen lector, ut apud Probum, ubi passim legitur Palæphatus in libro
Ariston, sciat legendum esse Apiston, quando libri eius ita appellantur à Suida βιβλία
ἀπίστων, id est, libri incredibilium, seu incredulorum, ut quidam exponunt, uel περὶ ἀπί-
στων ἰστορίων, id est, de non credendis historiis, uel falsis narrationibus, ita enim omnibus
hiscæ nominibus ac titulis libri isti circumferuntur, citanturque ab eruditis. Hunc autem
Palæphatū, ut ex Suidæ uerbis colligimus, libros quinque scripsisse apparet, quemadmo-
dum quidam, huius librum primum uel secundum incredibilium citant, penes quos
forte omnes isti libri integri esse debent, quorum pauca hæc, quæ ad manus nostras
iam decem anni sunt, opera Aldi Manutii peruenerunt, fragmenta quedam uerius esse,
quàm legitimum opus eius constat, quæ etiam corrupta mutilaque pluribus in locis ita
sunt, & ea maxime in parte, ubi de Hercule agitur, ut uix percipi, eruditorum etiam iudi-
cio, possit, nisi pro captu ingenii cuiusuis, quid pauca illa, & alia quedam ambigua
sibi uelint. Quæ omnia calamitati temporum (ut pleraque alia) accepta quidem referi-
mus, quæ omnibus ferme bonis operibus & latinis, & græcis semper infidiata est. Ut
plura ad nos uel sine capite, ac membris mutilata imperfectaque transmiserit, quorum re-
parationi ne ipse quidem Aesculapius, qui mortuos etiam ad uitam reuocabat, subue-
nire atque occurrere posset. Ego uero, quantum in me fuit, in his transferendis operam de-
di, ut culpa carerem, utque fideliter magis, quàm ornate interpretaret. Quibus si maior
tamen diligentia requiretur, non mihi magis quàm temporis iniuriæ uitio detur. Atque
adeo (ut quod sentio semel dicam) quis ab aliquo Græcorum hominū hæc Palæphati
scripta interpolata suppressaque fuisse, non unice etiam credere possit. Etenim cum ipsi
de mendacio iam pridem male semper audierint, eorum uanitates, quod Palæphatus
facit, testimonio quoque suorum detegi, atque redargui non sine graui molestia eos audire
posse, necnon incredibilium libros hosce mirandum in modum detestari contende-
rim. Sed ut seruo Græcos quandoque ipsos, cuius linguæ studiosus semper fui, ab iis etiam
quæ sibi obiiciuntur, purgatos reddam, ne ue mendacio eis omnia ascribi patiat, & ut
inepti nomine, sic mendacii uitio carere eos ostendam. Tale quidpiam illos in fabulo-
sis narrationibus suis obseruare uoluisse crediderim, quale iurisperiti illi primi, quod
Cicero cum alibi, tum in libris de oratore memorat, obseruauerunt, qui obtinendæ atque
augendæ

augendæ potentia causa, artem suã peruulgari nolebant, nisi Gn. Flavius primus eam propalasset, qui ob id cornicum oculos confixisse dictus est, ita res suas Græci sub cortice figmentis q̄ fabulosis occultantes, idiotas homines à mysteriis suis arcere, ac propul- sare studebant. Quæ quidem Palæphatos ad Gn. Flauii instar (suos ueluti prodens) di- uulgare non dubitauit, fabulas omnes, quæ super ueritate ipsa confictæ fuerant, neque fidem capiebant, ad historiae sensum ac ueritatem referens. Cui tamen (cum Græcus & ipse sit) dubium quibusdam scio, uideri posse, an fides eadem eius, quæ cæterorum Græcorum scriptis adhiberi debeat, quin idem quoque in taxandis aliorum menda- ciis uanus ac mendax appareat, né ue ex fabulis fabulas confingere, ac mendaciis men- dacia adstruere uoluisse uideatur. Quæ in re, ne tale quidpiam de se credetetur, ueritus, in præfatione operis sui ad omne dubium prorsus tollendum ea se dumtaxat scribere, quæ oculata fide uiderit, quæ ue ab aliis qui ad ea uidentia profecti essent, audierit, restatur. Quæ res magnam credulitatis fidem ei dubio procul arrogat, sc̄q̄ à labe illa mendacii plane eximit. Tantum q̄ abest, ut Græcorum more uanus ipse esse, aut alio- rum uanitates confouere uelit, ut suorum etiam mendacia detegere, & in medium allata, suscepta etiam adhæc uidentia, ut Pausanias, Plinius, & alii factitarunt, peregrinatione, confutare nō dubitet. Vt cunq̄ uero res sese habeat, æqui boni que lector consu- las, rogamus,

k

PALÆPHATOS